

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Środowiska

KSI.411.1.3.2025

Tekst jednolity*

**Pani
Gabriela Szustek
Burmistrz
Dzielnicy Praga-Północ
Miasta Stołecznego Warszawa
ul. Ks. I. Kłopotowskiego 15
03-708 Warszawa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

***Uwzględniono zmiany wprowadzone Uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z 16 stycznia 2026 roku.**

I/25/001

**Działania organów administracji publicznej na rzecz identyfikacji
i likwidacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi
na terenie wybranych dzielnic m.st. Warszawy**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy ¹ , ul. Ks. I. Kłopotowskiego 15, 03-708 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Gabriela Szustek, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy, od 27 maja 2024 r.² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Paweł Lisiecki, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy, od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r.; – Jacek Jeżewski, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy, od 22 listopada 2022 r. do 4 stycznia 2024 r.; – Ilona Soja-Kozłowska, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy, od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r.; – Wojciech Zabłocki, Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy, od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja obowiązków związanych z identyfikacją potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Działania w celu doprowadzenia do eliminacji negatywnego wpływu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na zdrowie ludzi i środowiska, po zainicjowaniu przez inwestorów postępowania o wydanie pozwoleń administracyjnych związanych z budową budynków na cele mieszkaniowe lub o charakterze publicznym.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 28 sierpnia 2025 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, związanych z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Departament Środowiska
Kontrolerzy	Beniamin Chochulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI/39/2025 z 8 maja 2025 r. Małgorzata Szymborska, doradca techniczny, legitymacja nr 21736. Agnieszka Kołakowska, p.o. Wicedyrektor, legitymacja 21726.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: „Urząd Dzielnicy”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Burmistrza Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy⁵ w zakresie realizacji obowiązków związanych z identyfikacją potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie Dzielnicy Praga-Północ oraz sporządzeniem ich wykazu i jego aktualizacji w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 28 sierpnia 2025 r.

W zakresie eliminacji negatywnego wpływu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi⁶ na zdrowie ludzi i środowiska, w Urzędzie Dzielnicy prawidłowo wymagano dołączenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla przedsięwzięć na terenie Dzielnicy, do wniosku o wydanie decyzji pozwolenia na budowę. W przypadku jednej spośród sześciu objętych szczegółowym badaniem decyzji pozwolenia na budowę nie sprawdzono zgodności projektu zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ochrony środowiska, a ponadto nie określono w niej szczególnych warunków prowadzenia robót budowlanych dotyczących robót ziemnych, w miejscach występowania HZPZ. W ww. decyzji nie określono również szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia nadzoru na budowie przez uprawnionego geologa.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2018-2022 r. (do maja)⁷ w Urzędzie Dzielnicy nie dokonywano identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi⁸, pomimo że Biuro Ochrony Środowiska w Urzędzie m.st. Warszawy udostępniło dla sześciu lokalizacji „spis projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi”. Od maja 2022 r. jakkolwiek podjęto działania w celu identyfikacji PHZPZ to prowadzono je niezgodnie z art. 101d ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁹, w tym nie wykonano wszystkich etapów identyfikacji określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi¹⁰. W latach 2022-2024 także nie przeprowadzono identyfikacji dla jednej z ww. sześciu lokalizacji. Burmistrz Dzielnicy nie podjął decyzji o przeprowadzeniu badań wstępnych, pomimo że w Urzędzie Dzielnicy nie dysponowano wynikami badań dotyczących substancji powodujących ryzyko wystąpienia w glebie i ziemi ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność oraz ich zawartości. Ponadto pracownikom Urzędu Dzielnicy nie zapewniono dostępu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. W związku z tym Burmistrz Dzielnicy nie zapewnił sporządzenia zgodnego z przepisami wykazu PHZPZ i jego aktualizacji. W 2018 r. do Regionalnego

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 27 maja 2024 r.

⁶ Dalej: „HZPZ”.

⁷ W latach 2018 r. do 2022 r. (maj) w Urzędzie nie dokonywano identyfikacji PHZPZ, a od maja 2022 r. prowadzono identyfikację PHZPZ niezgodnie z ustawą POŚ i rspoz.

⁸ Dalej: „PHZPZ”.

⁹ Dz. U. z 2025 r. poz. 647, ze zm. Dalej: „ustawa POŚ”.

¹⁰ Dz.U. z 2016 r. poz. 1395, ze zm. Dalej: „rspoz”.

Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie¹¹ przekazano jedynie pismo podpisane przez nieuprawnioną osobę, informujące o niezidentyfikowaniu PHZPZ na terenie Dzielnicy, pomimo że już w 2017 r. w Urzędzie Dzielnicy zidentyfikowano działalności mogące powodować PHZH. Następnie w 2020 r. sporządzono i przekazano do Regionalnego Dyrektora listę ośmiu lokalizacji, na których – jak wskazano – mogą potencjalnie występować historyczne zanieczyszczenia ziemi. Pierwszy wykaz PHZPZ sporządzono w 2022 r., tj. 724 dni po terminie¹², o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹³. Wskazano w nim trzy tereny, na których zidentyfikowano PHZPZ. Wykaz ten nie zawierał wymaganych danych i informacji, określonych w art. 101d ust. 7 ustawy POŚ. W 2024 r. przekazano Regionalnemu Dyrektorowi aktualizację ww. wykazu, która nie zawierała wymaganych danych i informacji, podano w niej również informacje niezgodne ze stanem faktycznym. Od daty powierzenia Wydziałowi Ochrony Środowiska w Urzędzie Dzielnicy¹⁴ realizacji zadań, z zakresu identyfikacji PHZPZ i sporządzania ich wykazu oraz aktualizacji, do 29 listopada 2022 r. w zakresach obowiązków pracowników WOŚ nie uwzględniono tych zadań, po tej dacie zadania te zostały przypisane jednemu pracownikowi. Natomiast jeden z pracowników WOŚ nie miał ustalonego zakresu obowiązków na piśmie. Nie spełniało to wymogów standardów kontroli zarządczej A.3 „Struktura organizacyjna” i A.4 „Delegowanie uprawnień” określonych w załączniku do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych z 16 grudnia 2009 r.¹⁵ Nie zidentyfikowano także ryzyk dla realizacji ww. zadań, co nie spełniało wymogów standardu kontroli zarządczej B.7 „Identyfikacja ryzyka”. Tym samym ustalony w Urzędzie Dzielnicy system kontroli zarządczej był nieadekwatny i nieefektywny, a mechanizmy kontroli nie stanowiły wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Burmistrz Dzielnicy nie zapewnił zachowania dokumentów spraw dotyczących PHZPZ oraz dokonania ich archiwizacji, co ograniczyło możliwość utrzymania ciągłości realizacji zadań w zakresie identyfikacji PHZPZ oraz sporządzenia ich wykazu i aktualizacji. Pomimo zalecenia Biura Ochrony Środowiska w Urzędzie m.st. Warszawy nie udostępniano informacji z WOŚ o PHZPZ występujących na terenie Dzielnicy Wydziałowi Architektury i Budownictwa Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy oraz nie przekazywano tych informacji do Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu m.st. Warszawy.

¹¹ Dalej: „Regionalny Dyrektor”.

¹² Do 5 września 2018r.

¹³ Dz. U. 2014 poz. 1101.

¹⁴ Dalej: „WOŚ”.

¹⁵ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Realizacja obowiązków związanych z identyfikacją potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi
Opis stanu faktycznego	Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy nr 333/2015 z dnia 23 marca 2015 r., zmieniającym Regulamin organizacyjny Urzędu m.st. Warszawy¹⁷, do zakresu działania urzędów dzielnic m.st. Warszawy¹⁸ wprowadzono § 38 ust. 1 pkt 22d lit. aa z zadaniem¹⁹ „identyfikacja oraz sporządzanie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w związku z art. 101d ustawy POŚ. Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy Nr 1518/2022 z dnia 30 września 2022 r. zmieniającym regulamin ww. przepis otrzymał brzmienie „aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz przekazywanie zaktualizowanego wykazu Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w związku z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska”. (akta kontroli str. 8-109) Ww. zadanie 4 października 2019 r. zostało przekazane do realizacji do WOŚ na podstawie § 40 pkt 9 lit. b Zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy nr 1473/2019 z dnia 19 września 2019 r. w sprawie nadania wewnętrznego regulaminu Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy²⁰, a od 28 grudnia 2023 r. na podstawie § 48 ust. 1 pkt 8 lit. b Zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy 1793/2023 z 14 grudnia 2023 r.²¹ (akta kontroli str. 110-274) W 2020 r. do Regionalnego Dyrektora przekazano pismo²² z informacją o ośmiu lokalizacjach, w których prowadzono przed 30 kwietnia 2007 r. działalność

¹⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁷ Zarządzenie Prezydenta m.st. Warszawy nr 312/2007 z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu m.st. Warszawy, dalej: „Regulamin Organizacyjny”.

¹⁸ Dalej: „Urząd Dzielnicy”.

¹⁹ Do zakresu działania urzędów dzielnic należą sprawy z zakresu prawa ochrony środowiska, wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 3 października 2008 r. oraz z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.) a w szczególności identyfikacja i sporządzanie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni, w związku z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

²⁰ Dalej: „Regulamin wewnętrzny z 2019 r.”.

²¹ Dalej: „Regulamin wewnętrzny z 2023 r.”.

²² Pismo Naczelnika WOŚ UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r. do RDOŚ. Pismo wskazywało następujące tereny, na których mogły potencjalnie występować HZPZ: ul. Objazdowa 1 - Warszawska Fabryka Drutów, Sztyftów i Gwoździ „Drucianka”, ul. Szwedzka 20 - Fabryka Towarzystwa Akcyjnego Produktów Chemicznych oraz Akcyjnego Towarzystwa Fabryki Lamp „Pollena-Uroda”, ul. Kawęczyńska 9/11/13 - Fabryka Farb Drukarskich „Pigment”, ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Otwocka 14 - Fabryka Polskiego Przemysłu Gumowego, ul. Inżynierska 5 - Fabryka Wyrobów Blacharskich K. Junga oraz Fabryka Armatur „K. L. Barwich i S-ka”, ul. 11 Listopada 22/ Stalowa 9 - Fabryka Wyrobów Gumowych

mogącą powodować występowanie PHZPZ. Następnie w przekazanym 29 września 2022 r. wykazie PHZPZ²³ wskazano trzy lokalizacje, a w jego aktualizacji²⁴ z 26 września 2024 r. osiem lokalizacji. Jednocześnie w trakcie kontroli NIK przekazano do Biura Ochrony Środowiska w Urzędzie m.st. Warszawy²⁵ informację o 28 lokalizacjach, w których uwzględniono osiem lokalizacji ustalonych w 2017 r.²⁶, trzy ustalone w wykazie PHZPZ z 29 września 2022 r., cztery w aktualizacji wykazu z 26 września 2024 r., a 13 lokalizacji ustalono w trakcie kontroli NIK. Do dnia zakończenia kontroli informacja o ww. lokalizacjach była w trakcie weryfikacji przez WOŚ²⁷.

(akta kontroli str. 615-616, 877, 878-879, 1683-1691, 1738)

W okresie objętym kontrolą prowadzono identyfikację PHZPZ niezgodnie z art. 101d ust. 1 pkt. 1-4 ustawy POŚ oraz § 6-9 rspoz.

W 2018 r. nie prowadzono identyfikacji działalności mogącej powodować PHZPZ pomimo posiadanej wiedzy o zanieczyszczeniach na terenie Dzielnicy.

W 2020 r. ustalono jedynie listę miejsc, w których potencjalnie mogą występować HZPZ. Działania dotyczące identyfikacji PHZPZ nie były prowadzone dla wszystkich terenów Dzielnicy, wskazanych przez BOŚ jako tereny, na których stwierdzono występowanie zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz była prowadzona działalność przed 30 kwietnia 2007 r. mogącą powodować ich występowanie. Pomimo że nie ustalano listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie i ziemi jest spodziewane ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność oraz ich zawartości, nie wystąpiono do władających powierzchnią ziemi o takie informacje stosownie do art. 101d ust. 5 ustawy POŚ, a także nie podjęto decyzji o przeprowadzeniu badań wstępnych gleby i ziemi, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 4 ustawy POŚ. (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 459-463, 466-468, 492, 493-494, 877, 878-879, 1006-1008, 1048-1054, 1534-1544)

„Brage”, ul. Stalowa 34a - Fabryka mydeł toaletowych, perfum i kosmetyków „Florange”. Tereny wymienione w ww. piśmie Urząd Dzielnicy zidentyfikował w 2017 r. – pismo UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r.

²³ Pismo Burmistrz Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy UD-VII-WOŚ.642.1.2022.KGA z 29 września 2022 r., dalej: „wykaz z 2022 r.”. Wykaz zawierał trzy pozycje: ul. Szwedzka 9/2 z obr. 4-13-03, rejon ulic Zamoyskiego, Sokola, Wybrzeże Szczecińskie – dz. nr 22/8, 22/11, 22/12, 22/14, 22/15 obr. 4-15-08, ul. Jagiellońska 55 - dz. 8/17, 8/18, 8/19 obr. 4-18-11.

²⁴ Pismo Zastępcy Burmistrza UD-VII-WOŚ.604.18.2024.EOL z 26 września 2024 r., dalej: „aktualizacja wykazu z 2024 r.”. Aktualizacja wykazu zawierała 12 pozycji dotyczących ośmiu lokalizacji: Tereny przy ul. Szwedzka 20 – dz. nr 6, 6/3 obr. 4-13-02, rejon ulic Zamoyskiego, Sokola, Wybrzeże Szczecińskie – dz. nr 22/7, 22/8, 22/11, 22/12, 22/14, 22/15, 22/16 obr. 4-15-08, ul. Kotsisa i Batalionu Platerówek - 101/1 obr. 4-18-06, ul. Jagiellońska - dz. 3/4, 4-18-09, ul. Szwedzka 2, Stalowa 62, Solidarności 10, 12, 12a - dz. nr 9/2 obr. 4-13-03, ul. Ratuszowa 9H, 9D, 9G, 9C, 9A, 9E, 9B, 9F, Jagiellońska 48 - dz.152,153,154 obr. 41203, ul. Jagiellońska 55 - dz. 8/18, 8/19 obr. 4-18-11.

²⁵ Dalej: „BOŚ”.

²⁶ Pismo UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r., UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.

²⁷ Mail od głównego specjalisty WOŚ do Biura ochrony Środowiska Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy przekazujący aktualny wykaz z adnotacją, że „[...] dane zawarte w [...] wykazie podlegają w chwili obecnej weryfikacji [...]”.

Burmistrz Dzielnicy²⁸ nie zapewnił przekazania w terminie, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw²⁹, tj. do 5 października 2018 r. wykazu PHZPZ, o którym mowa w art. 101d ust. 6 ustawy POŚ

Pismem z 8 października 2018 r.³⁰ Naczelnik WOŚ³¹ bez uzgodnienia z kierownictwem Urzędu Dzielnicy poinformował Regionalnego Dyrektora o niezidentyfikowaniu PHZPZ na terenie Dzielnicy.

(akta kontroli str. 493, 804-812, 822-828)

Zastępca Dyrektora BOŚ w piśmie z 26 marca 2019 r.³² skierowanym do Burmistrza Dzielnicy wskazała, że zasadne jest przystąpienie przez Urząd Dzielnicy Praga-Północ ponownie do identyfikacji PHZPZ, a poinformowanie Regionalnego Dyrektora, że na terenie Pragi-Północ nie występują PHZP, jest niezgodne z wynikami analizy przeprowadzonej przez BOŚ. Jednocześnie zwróciła uwagę, że na terenie Dzielnicy funkcjonowały zakłady przemysłowe mogące powodować historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Określiła na jakie zakłady należy zwrócić w szczególności uwagę przy ustalaniu listy nieruchomości, na których była prowadzona przed 30 kwietnia 2007 r. działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Określiła też źródła informacji o działalności przemysłowej i zanieczyszczeniu gleby i ziemi³³.

(akta kontroli str. 1534-1544)

Naczelnik WOŚ³⁴ 5 października 2020 r.³⁵ przekazał Regionalnemu Dyrektorowi listę miejsc, na których „[...] mogą potencjalnie występować historyczne zanieczyszczenia ziemi [...]”, nie sporządzono jednak wykazu PHZP zawierającego dane i informacje wymagane art. 101d ust. 7 ustawy POŚ oraz zgodnego ze wzorem przekazanym³⁶ przez BOŚ i „Wytycznymi dla starostów dotyczących identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi” wydanymi w 2016 r. przez Ministra Środowiska. Lista uwzględniała jedynie adresy miejsc prowadzonej działalności mogącej powodować zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz nazwy przedsiębiorstw, które prowadziły taką działalność. Lista obejmowała osiem terenów³⁷ zlokalizowanych na terenie Dzielnicy.

²⁸ Sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r.

²⁹ Dz.U. z 2014 r. poz. 1101, dalej: „ustawy o zmianie ustawy Poś”, która weszła w życie 5 września 2014 r.

³⁰ Pismo Naczelnika WOŚ OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r. do RDOŚ.

³¹ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 r. do 1 grudnia 2020 r.

³² Pismo znak: OŚ-III.642.5.2019.BEM.

³³ „Katalog warszawskiego dziedzictwa postindustrialnego” Autor Michał Krasucki, Warszawa 2009, Fundacja HEREDITAS, ISBN 978-83-927791-4-8, oraz stronę <https://www.twoja-praga.pl/praga/fabryki>. W pierwszym opracowaniu znajdują się informacje o 32 przedsiębiorstwach m.in. - Fabryka Cukrów Anczewskiego ul. 11 Listopada, Fabryka Wyrobów Gumowych „Brage” ul. 11 Listopada 22/Stalowa 9, Dom i Magazyn Spółki Akcyjnej Handlu Towarami Żelaznymi Krzysztof Brun i Syn Białostocka 22.

³⁴ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 r. do 1 grudnia 2020 r.

³⁵ Pismo Naczelnika WOŚ UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r. Dalej: „Lista terenów potencjalnego występowania PHZPZ z 2020 r.”.

³⁶ Wzór wykazu został wcześniej uzgodniony przez BOŚ z RDOŚ o czym świadczy protokół ze spotkania naczelników wydziałów ochrony środowiska urzędów Dzielnic m. st. Warszawy.

³⁷ Pismo wskazywało następujące tereny na, których mogły występować PHZPZ: ul. Objazdowa 1 - Warszawska Fabryka Drutów, Szttyftów i Gwoździ „Drucianka”, ul. Szwedzka 20 - Fabryka

Burmistrz Dzielnicy³⁸ 29 września 2022 r. przekazała Regionalnemu Dyrektorowi pierwszy wykaz PHZPZ, a 26 września 2024 r. Zastępca Burmistrza Dzielnicy przekazał aktualizację ww. wykazu.

Wykaz PHZPZ z 2022 r. zawierał informacje o trzech terenach³⁹, na których zidentyfikowano PHZPZ. Nie ujęto w nim informacji, o których mowa w art. 101d ust. 7 pkt 6 i 8 ustawy POŚ, tj. o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie i ziemi jest spodziewane ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność oraz imienia i nazwiska albo nazwy obowiązującego do przeprowadzenia remediacji i adresu jego zamieszkania lub siedziby. Ponadto nie uwzględniono wszystkich ośmiu terenów wymienionych w piśmie⁴⁰ z 5 października 2020 r., trzech z sześciu lokalizacji wymienionych w piśmie⁴¹ z 8 września 2022 r. i sześciu terenów ujętych w „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” udostępnionym przez BOŚ.

W 12⁴² pozycjach aktualizacji wykazu PHZPZ z 2024 r. opisano osiem lokalizacji, w których prowadzono działalność przed 30 kwietnia 2007 r. mogącą powodować występowanie PHZPZ. Nie przedstawiono informacji wymaganych art. 101d ust. 7 pkt 1, 3, 5-8 ustawy POŚ, a także podano informacje niezgodne ze stanem faktycznym. Nie uwzględniono w niej siedmiu⁴³ z ośmiu lokalizacji wymienionych w piśmie Naczelnika WOŚ z 5 października 2020 r.

Pomimo braków danych w wykazie PHZPZ, o których mowa w art. 101d ust. 7 ustawy POŚ z 2020 r. i jego aktualizacji z 2024 r. w okresie od 2018 r. do 7 lipca 2025 r.,⁴⁴ nie skorzystano z możliwości wystąpienia na podstawie art. 101d ust. 5 ustawy POŚ do władających powierzchnią ziemi o udzielenie informacji dotyczących PHZPZ oraz ich możliwych źródeł, nie podjęto decyzji o przeprowadzeniu badań wstępnych gleby i ziemi, a także nie uzyskano

Towarzystwa Akcyjnego Produktów Chemicznych oraz Akcyjnego Towarzystwa Fabryki Lamp „Pollena-Uroda”, ul. Kawęczńska 9/11/13 - Fabryka Farb Drukarskich „Pigment”, ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Otwocka 14 - Fabryka Polskiego Przemysłu Gumowego, ul. Inżynierska 5 - Fabryka Wyrobów Blacharskich K. Junga oraz Fabryka Armatur „K. L. Barwich i S-ka”, ul. 11 Listopada 22/ Stalowa 9 - Fabryka Wyrobów Gumowych „Brage”, ul. Stalowa 34a - Fabryka mydeł toaletowych, perfum i kosmetyków „Florange”. Tereny wymienione w ww. piśmie Urząd Dzielnicy zidentyfikował w 2017 r. – pismo UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r.

³⁸ Sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r.

³⁹ Tereny przy ul. Szwedzkiej 2 – dz. nr 9/2 obr. 4-13-03, rejon ulic Zamoyskiego, Sokola, Wybrzeże Szczecińskie – dz. nr 22/8, 22/11, 22/12, 22/14, 22/15 obr. 4-15-08, ul. Jagiellońska 55 – dz. nr 8/17, 8/18, 8/19 obr. 4-18-11.

⁴⁰ Pismo UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.

⁴¹ Pismo OŚ-III.Geo.642.15.2021.LUS.

⁴² Tereny przy ul. Szwedzka 20 – dz. nr 6, 6/3 obr. 4-13-02, rejon ulic Zamoyskiego, Sokola, Wybrzeże Szczecińskie – dz. nr 22/7, 22/8, 22/11, 22/12, 22/14, 22/15, 22/16 obr. 4-15-08, ul. Kotsisa i Batalionu Platerówek - 101/1 obr. 4-18-06, ul. Jagiellońska - dz. 3/4, 4-18-09, ul. Szwedzka 2, Stalowa 62, Solidarności 10, 12, 12a - dz. nr 9/2 obr. 4-13-03, ul. Ratuszowa 9H, 9D, 9G, 9C, 9A, 9E, 9B, 9F, Jagiellońska 48 - dz.152,153,154 obr. 41203, ul. Jagiellońska 55 - dz. 8/18, 8/19 obr. 4-18-11.

⁴³ Uwzględniono tylko tereny przy ul. Szwedzkiej 20.

⁴⁴ Pierwsze pisma do władających terenem w trybie art. 101d ust. 5 ustawy POŚ wysłano w trakcie kontroli NIK (12 pism z 8 lipca 2025 r. znak sprawy UD-VII-WOŚ.604.11.2025.EOL).

dostępu do rejestru⁴⁵ historycznych zanieczyszczeń ziemi prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 459-463, 619-624, 1006-1008)

Regionalny Dyrektor pismem⁴⁶ z 28 listopada 2024 r. wezwał Burmistrza Dzielnicy o uzupełnienie aktualizacji wykazu PHZPZ z 26 września 2024 r. o dane⁴⁷ wskazane w art. 101d ust. 7 ustawy POŚ. Zastępca Burmistrza Dzielnicy 19 grudnia 2024 r.⁴⁸ przekazał Regionalnemu Dyrektorowi częściowo uzupełnioną⁴⁹ aktualizację wykazu PHZPZ, która w dalszym ciągu nie była kompletna.

Regionalny Dyrektor 17 marca 2025 r.⁵⁰ poinformował Burmistrza Dzielnicy, m.in., że:

- a. „[...] nie widzi podstaw do dokonania [...] wpisu do rejestru o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi [...]” dla działek wymienionych w pozycji 2, 3, 4, 5, 9 i 11 zaktualizowanego wykazu PHZPZ przysłanego 26 września 2024 r.
- b. „[...] niewskazanie żadnej działalności na prowadzonej na danym terenie w przeszłości nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, że na obszarze występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi [...]”,
- c. „[...] z przedłożonego wykazu nie wynika jednoznacznie, na jakiej podstawie ustalono obecność substancji powodujących ryzyko [...]”,
- d. „[...] przedłożony wykaz nie zawierał żadnych informacji o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko [...]”,
- e. wskazał, że zgodnie z wyrokiem NSA z 18 maja 2021 znak III OSK 3915/21 „[...] W przypadku ustalenia działalności mogącej powodować historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, starosta powinien przeprowadzić badania wstępne o ile nie dysponuje aktualnymi badaniami w tym zakresie [...] oraz „[...] przepisy wymagają, aby sporządzany przez starostę [...] wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczonych terenów był sporządzony w oparciu o aktualne tzw. badania wstępne [...]”
- f. dla terenów uwzględnionych w zaktualizowanym wykazie PHZPZ w pozycjach 1, 6, 8, 10, 11 i 12 RDOŚ wydał decyzje ustalające plan remediacji.

(akta kontroli str. 315-316, 510-513, 617-624, 1006-1008)

⁴⁵ Zastępca Burmistrza Dzielnicy złożył wniosek do RDOŚ o nadanie dostępu do rejestru HZPZ. Do dnia zakończenia kontroli ww. nie przekazał informacji o uzyskaniu dostępu do tego rejestru.

⁴⁶ Pismo WOOŚ-IV.513.5.2024.PBu.

⁴⁷ Wskazanie dla pozycji 7 i 12 wykazu nazwy substancji powodującej ryzyko, wyjaśnienie na jakiej podstawie wytypowano nazwy substancji powodujących ryzyko, przekazanie informacji o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko, wskazanie na jakiej podstawie zostały zakwalifikowane obszary, gdzie występują PHZPZ, skoro nie wpisano żadnej działalności prowadzonej na terenie w przeszłości.

⁴⁸ Pismo UD-VII-WOŚ.604.18.2024.EOL z 19 grudnia 2024 r.

⁴⁹ Urząd Dzielnicy w pozycji 12 aktualizacji wykazu PHZPZ uzupełnił nazwy substancji powodujących ryzyko. Udzielono informacji, że WOŚ nie posiada informacji o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko a dane wpisane do wykazu pochodzą z dotychczasowych zestawień.

⁵⁰ Pismo WOOŚ-IV.513.5.2024.PBu.2 z 17 marca 2025 r.

W prowadzonym przez GDOŚ rejestrze HZPZ dla Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy zamieszczono 47 pozycji dotyczących 23 lokalizacji. W trakcie kontroli NIK prowadzonej w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie ustalono, że na podstawie przekazanego przez Urząd Dzielnicy wykazu PHZPZ i jego aktualizacji ostatecznie nie dokonano żadnego wpisu do rejestru HZPZ, o którym mowa w art. 101c ustawy POŚ.

(akta kontroli str. 615-616, 1380-1381, 1755-1766)

Od daty powierzenia WOŚ realizacji zadań z zakresu identyfikacji PHZPZ i sporządzania ich wykazu oraz aktualizacji do 29 listopada 2022 r. żaden pracownik WOŚ nie posiadał w swoim zakresie obowiązków tych zadań. Ponadto jeden z pracowników nie miał ustalonego zakresu obowiązków w formie pisemnej. (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 1219-1370)

Zgodnie z § 20 ust. 2 Zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy 828/2015 z dnia 10 czerwca 2015 r.⁵¹ do 15 lutego każdego roku burmistrzowie⁵² uwzględniając działalność nadzorowanych jednostek przekazują Pełnomocnikowi ds. ryzyka Rejestr ryzyka, a zgodnie z § 21 ust. 2 SZR do 15 sierpnia danego roku przekazują ww. pełnomocnikowi półroczną aktualizację ryzyka.

Cel Ochrona Środowiska poprzez prowadzenie i aktualizację wykazu PHZPZ został wpisany do słownika ryzyk⁵³ w styczniu 2019 r.

Pomimo prowadzenia identyfikacji PHZPZ niezgodnie z wymaganiami ustawy POŚ oraz niesporządzenia wykazu tych zanieczyszczeń w wymaganym terminie, a także sporządzenia tego wykazu i jego aktualizacji niezgodnie z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ nie zidentyfikowano⁵⁴ w Urzędzie ryzyk dotyczących realizacji ww. działań i nie ujęto ich w odpowiednim⁵⁵ rejestrze ryzyk (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 110-267, 939-999, 1214-1370)

Burmistrz Dzielnicy przekazała kopie korespondencji dotyczącej PHZPZ, w tym w sprawie sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji, prowadzonej

⁵¹ Dalej: „SZR”.

⁵² Zgodnie z § 6 ust. 2 Zarządzenia Prezydenta m.st. Warszawy nr 1473/2019 z 19 września 2019 r. w sprawie nadania wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy (dalej: „Zarządzenie 1473/2019”) oraz § 6 ust. 2 Zarządzeniem Prezydenta m.st. Warszawy 1793/2023 z 14 grudnia 2023 r. w sprawie nadania wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy (dalej: „Zarządzenie 1793/2023”) właścicielem i zarządzającym ryzykiem w Urzędzie Dzielnicy.

⁵³ Słownik ryzyk w obowiązującym w Urzędzie Miasta i w urzędach dzielnic systemie informatycznym do prowadzenia rejestrów ryzyk.

⁵⁴ Ryzyko dotyczące działania sporządzania i aktualizacji PHZPZ zgodnie z załącznikiem nr 1 do SZR powinno być klasyfikowane z co najmniej wysokim prawdopodobieństwem występowania w związku z kryterium liczba uczestników procesu (współpraca z podmiotami zewnętrznymi) i co najmniej średnią siłą oddziaływania wynikającą co najmniej z kryterium legalności (niezgodność z przepisami prawa) oraz kryterium Skuteczności Potencjalne zagrożenia mogą doprowadzić do niewykonania celu) i Reputacji (utrata wizerunku miasta). Na podstawie załącznika nr 3 do SZR – Matryca Ryzyka poziom ryzyka powinien być określony co najmniej jako wysoki i w związku z § 20 ust. 2 Burmistrz powinien przekazywać informacje o takim ryzyku na poziomie co najmniej wysokim w rejestrze ryzyk i jego półrocznej aktualizacji.

⁵⁵ Roczne rejestry ryzyk i półroczne aktualizacje ryzyk.

pomiędzy Urzędem Dzielnicy a BOŚ. W przekazanej dokumentacji nie załączono m.in. 15 pism⁵⁶.

Burmistrz Dzielnicy⁵⁷ odnośnie niedostarczenia pism wyjaśniła: „W archiwum Urzędu Dzielnicy brak jest dokumentacji, o której mowa w pkt a-o⁵⁸. Nie posiadam wiedzy, dlaczego korespondencja nie została zarchiwizowana”.

(akta kontroli str. 625-635)

W trakcie kontroli Zastępca Burmistrza przekazał kopie ośmiu⁵⁹ pism wydrukowanych z systemu SignUM⁶⁰. Z kolei Burmistrz 14 sierpnia 2025 r. przekazała kopie 14 pism⁶¹ z korespondencji pomiędzy Urzędem Dzielnicy a BOŚ i wyjaśniła „W toku kontroli NIK w czerwcu 2025 r. wystąpiono do pracownika BOŚ z prośbą o przekazanie skanów pism ()”.

(akta kontroli str. 1066-1125, 1509-1568)

W Urzędzie Dzielnicy nie była dostępna również korespondencja z Regionalnym Dyrektorem. W trakcie kontroli przekazano⁶² kopie dwóch pism⁶³, które Urząd Dzielnicy pozyskał od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie⁶⁴ w związku z wnioskiem o udostępnienie informacji o środowisku złożonym przez WOŚ 28 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 466-491, 493-495)

W Urzędzie Dzielnicy nie zapewniono archiwizowania dokumentów spraw⁶⁵ dotyczących PHZPZ wbrew § 39 ust. 1 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej

⁵⁶ Pisma OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 2 sierpnia 2018 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 14 września 2018 r., OŚ-III.645.1.6.2018.BEM z 12 października 2018 r., OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO (195) z 31 stycznia 2019 r., OŚ-III-Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ-III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ-III-Geo.642.8.2019.JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ-III-W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ-III-Geo.642.13.201.9.BEM z 18 grudnia 2019 r., Pisma OŚ-III-Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 grudnia 2021 r., OŚ-III-Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r.

⁵⁷ W piśmie UD-VII-WOŚ.1710.1.2025 z 9 czerwca 2025 r.

⁵⁸ Dotyczy pisma NIK z 5 czerwca 2025 r., znak: KSI.411.1.3.2025/BC5.

⁵⁹ OŚ-III.645.1.8.2018.JSO z 31 stycznia 2019 r., OŚ-III-Geo.642.2.2019.BEM z 1 lutego 2019 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 2 sierpnia 2018 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 14 września 2018 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r., OŚ-III-Geo.642.13.2019.BEM z 18 grudnia 2019 r., OŚ-III-Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ-III-Geo.642.6.2020.BEM z 29 września 2020 r.

⁶⁰ System/narzędzie informatyczne do prowadzenia spisu spraw w Urzędach m.st. Warszawy i w urzędach dzielnic.

⁶¹ Pisma z okresu sierpień 2018 r. styczeń 2022 r.: OŚ-III-Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., OŚ-III-Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ-III-W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ-III-Geo.642.8.2019.JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ-III-Geo.642.2.2019.BEM z 1 lutego 2019 r., OŚ-III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 14 września 2018 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO (195) z 31 stycznia 2019 r., OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III-Geo.642.13.201.9.BEM z 18 grudnia 2019 r., OŚ-III.645.1.6.2018.BEM z 12 października 2018 r., OŚ-III-Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 2 sierpnia 2018 r.

⁶² Pismo UD-VII-WOŚ.1710.1.2025.KJA z 3 czerwca 2025 r.

⁶³ WOŚ OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r., UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.

⁶⁴ Dalej: „Regionalna Dyrekcja”.

⁶⁵ Pisma OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 2 sierpnia 2018 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 14 września 2018 r., OŚ-III.645.1.6.2018.BEM z 12 października 2018 r., OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO (195) z 31 stycznia 2019 r.,

załącznik nr 1 do Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁶⁶ na potrzeby zachowania utrzymania ciągłości realizacji ww. zadań oraz na potrzeby dokonania archiwizacji, o której mowa w § 38 ust. 1 Instrukcji Kancelaryjnej. (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Dzielnicy realizacja zadań w zakresie identyfikacji PHZPZ na terenach Dzielnicy, na których przed 30 kwietnia 2007 r. prowadzono działalność mogącą z dużym prawdopodobieństwem spowodować ich występowanie, była prowadzona niezgodnie z art. 101d ust. 1 ustawy POŚ oraz § 6-9 rspoz. I tak:

- a. nie zwrócono się od 2018 r. do 7 lipca 2025 r. na podstawie art. 101d ust. 5 ustawy POŚ do władających powierzchnią ziemi o udzielenie informacji dotyczących PHZPZ oraz ich możliwych źródeł, pomimo braku w latach 2018-2024 danych, o których mowa w art. 101d ust. 7 pkt 6-8 ustawy POŚ niezbędnych na potrzeby sporządzenia wykazu i aktualizacji wykazu PHZPZ
- b. nie podjęto decyzji o wykonaniu badań wstępnych, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 4 ustawy POŚ, pomimo niedysponowania danymi, o których mowa w art. 101d ust. 7 pkt 6 ustawy POŚ, tj. o zawartości w glebie i ziemi substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie i ziemi jest spodziewane ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność;
- c. nie identyfikowano zanieczyszczeń pomimo informacji jakie były dostępne dla Urzędu Dzielnicy;
 - w okresie pomiędzy 5 października 2020 r. a 29 września 2022 r. nie przeprowadzono identyfikacji PHZPZ w sześciu lokalizacjach⁶⁷ ujętych w „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” prowadzonym i udostępnionym przez BOŚ dla WOŚ oraz we wszystkich ośmiu lokalizacjach przedstawionych w piśmie UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.
 - w okresie pomiędzy 29 września 2022 r. a 26 września 2024 r., tj. pomiędzy sporządzeniem wykazu a jego aktualizacją nie

OŚ-III.Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ-III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ-III.Geo.642.8.2019.JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ-III-W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ-III.Geo.642.13.201.9.BEM z 18 grudnia 2019 r., Pisma OŚ-III.Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 grudnia 2021 r., OŚ-III.Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r., WOŚ OŚ-III.Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r.

⁶⁶ Dz.U. 2011 Nr 14, poz. 67, dalej: „Instrukcja Kancelaryjna”.

⁶⁷ Tereny: ul. Szwedzka 20 (działka nr 6 obr. 4-13-02 oraz działki 6/3 wydzielonej z działki nr 6 po jej podziale), ul. Wojnicka dawna Fabryka „Drucianka” (dz. nr 36 obr. 4-14-06), ul. Ratuszowej przy byłej fabryce Towarzystwa Akcyjnego „Wulkan” 1881 r. produkcja wyrobów metalowych (dz. nr 152, 153, 154 4-12-03), ul. Kotsisa/Batalionu Platerówek tereny przy „FSO” (dz. nr 101/1 i 102 obr. 41806), ul. Jagiellońskiej/Rozwojowa tereny przy „FSO” (dz. nr 3/4), ul. Brzeska 8 były teren Młyn parowy Schutza i Parzyńskiego (dz. nr 12/1, 12/2 obr. 4-14-07 (sześć lokalizacji).

przeprowadzono identyfikacji w lokalizacjach na terenie siedmiu⁶⁸ lokalizacji wymienionych w piśmie Naczelnika WOŚ do RDOŚ UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r., gdzie mogły występować PHZPZ i na trzech⁶⁹ terenach, na których prowadzono przed 30 kwietnia 2007 r. działalność mogącą skutkować wystąpieniem PHZPZ i ujętych w prowadzonym i udostępnionym WOŚ przez BOŚ „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” jako tereny gdzie występowały zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

- d. nie zapewniono dostępu do rejestru⁷⁰ HZPZ prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, o którym mowa w art. 101c ust. 1 ustawy POŚ;

(akta kontroli str. 459-463, 466-468, 492, 493-494, 878-879, 1006-1008, 1048-1054, 1534-1544)

Burmistrz Dzielnicy wyjaśniła, odnośnie do działań, o których mowa w art. 101d ust. 2-4 ustawy POŚ, że w okresie do maja 2022 r. brak było danych o: ustalaniu listy substancji mogących powodować ryzyko, o przeprowadzeniu analizy dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi, o badaniach zanieczyszczenia gleby. Ponadto wyjaśniła, że od maja 2022 r. przy sporządzaniu wykazu PHZPZ wykorzystywano dane przedstawione w dotychczasowych zestawieniach odnośnie do listy substancji mogących powodować ryzyko i analizy dostępnych informacji na temat zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi, oraz że nie przeprowadzano badań zanieczyszczenia gleby.

(akta kontroli str. 466-472)

Naczelnik⁷¹ WOŚ zeznał odnośnie do prowadzenia działań, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 2-4 ustawy POŚ, że „Nie mogę sobie przypomnieć. Starałem się dochodzić jakie to mogą być substancje związane z wykazem z 2017 r. Na przykład jak była fabryka samochodów osobowych to przez specyfikę produkcji. Nie przypominam sobie czy ustalałem listę substancji. Nie przypominam sobie czy dokonywałem analizy dostępnych informacji.” I dalej w sprawie niezamieszczenia w pismach⁷² WOŚ z 8 października 2018 r. oraz

⁶⁸ Tereny przy ul. Objazdowa 1/Wojnickiego 2- Warszawska Fabryka Drutów, Szyftów i Gwoździ „Drucianka”, ul. Kawęczyńska 9/11/13 - Fabryka Farb Drukarskich „Pigment”, ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Otwocka 14 - Fabryka Polskiego Przemysłu Gumowego, ul. Inżynierska 5 - Fabryka Wyrobów Blacharskich K. Junga oraz Fabryka Armatur „K. L. Barwich i S-ka”, ul. 11 Listopada 22/ Stalowa 9 - Fabryka Wyrobów Gumowych „Brage”, ul. Stalowa 34a - Fabryka mydeł toaletowych, perfum i kosmetyków „Florange”.

⁶⁹ Ul. Jagiellońska 82 dz. nr 3/5 i 108 obr. 4-18-09 dawniej produkcja samochodów (ciąg komunikacyjny – od bocznic kolejowej, przeznaczonej do przeładunku paliw, aż do nalewaków na placu manewrowym) oraz dwa tereny wykazane również w piśmie UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r. (ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Objazdowa 1/Wojnickiego 2- Warszawska Fabryka Drutów, Szyftów i Gwoździ „Drucianka”)

⁷⁰ Do dnia zakończenia kontroli, tj. do 28 sierpnia 2025 r.

⁷¹ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 r. do 1 grudnia 2020 r.

⁷² Pisma WOŚ OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r. i WOŚ UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.

z 5 października 2020 r. informacji o substancjach mogących powodować ryzyko, których wystąpienie w glebie i ziemi jest spodziewane ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność: „Nie pamiętam”.

(akta kontroli str. 1055-1062)

P.o. Naczelnika⁷³ WOŚ zeznała m.in., że: „Nie ustalaliśmy listy substancji powodujących ryzyko zanieczyszczeń. Nie zlecaliśmy badań wstępnych zanieczyszczeń gleby i ziemi. Nie dokonywaliśmy analiz, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 3 ustawy POŚ. Poza pierwszym etapem identyfikacji, tj. ustaleniem działalności prowadzonej przed 30 kwietnia 2007 r. mogącej z dużym prawdopodobieństwem spowodować wystąpienie PHZPZ kolejne etapy nie były realizowane. Powyższe dotyczy okresu, kiedy pełniłam obowiązki naczelnika WOŚ. Przyczyną nierealizowania kolejnych etapów związanych z identyfikacją PHZPZ były ograniczenia kadrowe. Zgłaszałam problemy kadrowe zarówno pani burmistrz jak i zastępcy. Uzyskaliśmy z tego co pamiętam jeden dodatkowy etat. Były dwa konkursy, które nie zostały rozstrzygnięte i w związku z tym Zarząd Dzielnicy podjął decyzję o przesunięciu do WOŚ pracownika z innego wydziału. Pomimo zwiększenia liczby pracowników dalej był za mały potencjał osobowy wydziału, aby dogłębnie realizować wszystkie zadania WOŚ. Nie wiem, jak było wcześniej czy ww. etapy identyfikacji były prowadzone zgodnie z rozporządzeniem. [...]”. Ponadto zeznała: „Z BOŚ przekazywano informacje dotyczące innych lokalizacji niż zidentyfikowane przez WOŚ. Z tego co pamiętam uzupełnialiśmy wykaz prowadzony przez WOŚ o te informacje. Nie realizowaliśmy kolejnych etapów identyfikacji PHZPZ opisanych w rozporządzeniu.” oraz „Z tego co pamiętam nie było zapisanych środków w budżecie WOŚ Dzielnicy Praga-Północ na badania wstępne ziemi i gleby. Wydaje mi się, że nie wnioskowałam o zabezpieczenie w budżecie środków na ten cel. Jako przyczynę wskazuję braki kadrowe uniemożliwiające wykorzystanie takich środków. [...]”.

(akta kontroli str. 837-843)

Naczelnik WOŚ zeznała m.in.: „Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta uchwalającym Regulamin Organizacyjny Urzędu Dzielnicy zostały powierzone dzielnicom różne obowiązki, wśród tych obowiązków jest obowiązek prowadzenia aktualizacji rejestru potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W naszym rejestrze PHZPZ znajdują się podmioty zewnętrzne i nie do końca widzę uzasadnienie wydawania środków publicznych na tereny, które nie administruje Miasto Stołeczne Warszawa. To co możemy robić to bazować przy identyfikacji na wiedzy, którą otrzymujemy przy wydawaniu decyzji środowiskowych, o remediacjach. Na tej podstawie powstaje rejestr. Ja sporządziłam we wrześniu 2022 r. aktualizację PHZPZ a we wrześniu 2024 r. pani [...]” oraz dalej „[...] Nie mamy dostępu do opracowań ekofizjograficznych i do innych danych opisanych w § 8 ust. 1 i 2 rsopz i nie przeprowadzaliśmy tego etapu identyfikacji. Dokonując identyfikacji kończyliśmy ten proces na pierwszym etapie, tj. na ustaleniu działalności mogącej powodować z dużym prawdopodobieństwem występowanie PHZPZ. [...]” zaznaczając, że „[...] W lipcu 2025 r. wystąpiliśmy do władających terenami ujętymi w aktualnym wykazie PHZPZ prowadzonym w Urzędzie Dzielnicy o przekazanie wszelkich informacji

⁷³ Pełniąca obowiązki od 2 grudnia 2003 r. do 28 kwietnia 2022 r.

mogących wskazywać na występowanie PHZPZ. [...]”. Ponadto zeznała, że nie posiada takiego dostępu i nie wnioskowała o uzyskanie dostępu do rejestru HZPZ oraz że w WOŚ nie ma dostępu do takiego rejestru.

W sprawie nieuwzględnienia w 2022 r. i 2024 r. w wykazie i aktualizacji wykazu dostępnej w WOŚ wiedzy o zanieczyszczeniach powierzchni ziemi i działalności prowadzonej na terenie Dzielnicy Praga-Północ przed 30 kwietnia 2007 r. pochodzącej z BOŚ i z pisma WOŚ UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r. zeznała: [...] Nie miałam dostępu do dokumentu – wykazu PHZPZ z 2020 r i sporządzając aktualizacje w 2022 r. zostały wpisane tylko 3 pozycje. Taką wiedzę miałam na tamten moment z powodu braków kadrowych. Nie miałam jak ustalić tych danych. Nie pamiętam skąd pozyskałam informacje do aktualizacji wykazu w 2022 r.

W 2024 r. też nie miałam dostępu do wykazu z 2020 r. i nie wiedzieliśmy co tam było wpisane. [...]”.

Odnosnie do braków w potencjale kadrowym WOŚ wyjaśniła: „[...] Ja zgłaszałam braki kadrowe nie stricte z tym zadaniem, ale związane z realizacją wszelkich działań w WOŚ. W 2022 r. był okres, że w WOŚ było tylko dwóch pracowników, ja i druga osoba. Wtedy problem kadrowy mógł wpływać na realizację zadań związanych z PHZP. Na koniec 2022 r. roku zatrudniono pracownika w WOŚ do realizacji zadań z zakresu prawa ochrony środowiska w tym m.in. zadań dotyczących PHZPZ. Od tego momentu nie identyfikowałam potrzeb zwiększenia potencjału kadrowego w zakresie realizacji zadania związanego z PHZPZ. [...]”.

(akta kontroli str. 845-854, 1631-1635)

Główny Specjalista w WOŚ⁷⁴, której powierzono zadania dotyczące PHZPZ wyjaśniła m.in.: „Od momentu zatrudnienia zajmuję się m.in. tematem potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Wcześniej sprawę ww. zanieczyszczeń prowadziła pani Naczelnik. [...] Identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadziłam w oparciu o dane zamieszczone „w chmurze” przez BOŚ i z danych, które znajdowały się na serwerze Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Dzielnicy Praga-Północ. Miałam dostęp do aktualizacji z 2022 r. i do tej aktualizacji dopisałam kolejne pozycje w 2024 r. Te dodatkowe pozycje aktualizacji wykazu, jeżeli dobrze pamiętam, pochodziły ze „spisu projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informacje o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi”. Na tej podstawie stworzyłam własną tabelę w arkuszu excell i to była podstawa dalszej mojej pracy dotyczącej sporządzenia aktualizacji wykazu na 2024 r. Nie przypominam sobie pism od podmiotów zewnętrznych, z których mogłabym czerpać wiedzę o PHZPZ. [...] Nie korzystałam z danych z RDOŚ i GDOŚ ani innych źródeł informacji poza tymi co były udostępnione przez BOŚ „w chmurze” lub na dysku WOŚ Urzędu Dzielnicy Praga-Północ. [...]. Nie miałam dostępu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonego przez GDOŚ. Nie wnioskowałam o zapewnienie takiego dostępu u przełożonych. [...] Nie znałam treści pisma OŚ-III.642.5.2019 z 26 marca 2019 r. oraz wskazanych tam źródeł wiedzy o PHZPZ [...] Nie byłam przeszkolona z tego Rozporządzenia i nie miałam świadomości, że

⁷⁴ Zatrudniona od 1 listopada 2022 r., której w zakresie obowiązków powierzono identyfikację oraz sporządzanie wykazu PHZPZ.

należy tak postępować jak opisano w Rozporządzeniu, tj. § 5-9 rozporządzenia. Nie korzystałam z tego rozporządzenia.”

(akta kontroli str. 1048-1054, 1222-1232)

Zastępca Burmistrza Dzielnicy⁷⁵ zeznał w sprawie nieprowadzenia działań, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 1-3 ustawy POŚ m.in., że „[...] Nie miałem świadomości braku prowadzonych działań. Byłem przekonany, że te działania są zidentyfikowane i tylko brak środków z budżetu Urzędu m.st. Warszawy wstrzymuje w tej kadencji dalsze działania w tym zakresie. [...]”.

(akta kontroli str. 410-412, 822-828)

Burmistrz Dzielnicy⁷⁶ odnośnie do przyczyn nieprzeprowadzenia działań dotyczących identyfikacji PHZPZ wymienionych w art. 101d ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy POŚ w okresie od 4 grudnia 2018 r. do sporządzenia wykazu PHZPZ z 29 września 2022 r. zeznała: „Nie pamiętam”. Ponadto w sprawie nieprowadzenia przez WOŚ identyfikacji PHZPZ na terenach, dla których BOŚ przekazywało informacje o występowaniu zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz o prowadzeniu działalności przed 30 kwietnia 2007 r. mogącej powodować występowanie PHZPZ zeznała: „Nie pamiętam. Nie wiem czy Zarząd Praskich Terenów Publicznych nie zajmował się tymi tematami, o ile członek Zarządu Dzielnicy lub ja nie przekazałam tego działania do ww. jednostki.”.

(akta kontroli str. 435-437, 804-812)

Pełniąca obowiązki dyrektora Zarządu Praskich Terenów Publicznych wyjaśniła, że: „[...] W ramach powierzonych działań do realizacji przez ZPTP, nie został przewidziany obowiązek w zakresie identyfikacji i likwidacji historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy [...]. Tym samym, wedle naszej najlepszej wiedzy, zadanie z tego obszaru nie zostało powierzone do realizacji przez ZPTP. [...]”.

(akta kontroli str. 1371-1372)

Zastępca Burmistrza⁷⁷ odnośnie do powodów niezapewnienia prawidłowej identyfikacji PHZPZ na wszystkich terenach Dzielnicy zeznał m.in.: „[...] My prawdopodobnie skupiliśmy się na terenach dzielnicy, z tego co pamiętam, pani naczelnik raportowała do miasta, że te tereny nie należą do nas i są we władaniu prywatnych podmiotów. Tereny nie będące we władaniu miasta nie były przedmiotem analiz dotyczących PHZPZ. Żaden prawnik nie zwrócił uwagi na ten problem. To powinien prawnik analizować i wskazywać. Prawnicy uczestniczą w posiedzeniach Zarządu. [...]” a w sprawie nieprowadzenia działań, o których mowa w art. 101d ust. 1 pkt 2-3 ustawy POŚ wg etapów określonych w § 5-9 rozpo

⁷⁵ Sprawujący funkcję od 11 maja 2017 r. do 3 grudnia 2018 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 6629/2017 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z dnia 12 maja 2017 r.

⁷⁶ Sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., nadzorująca WOŚ w okresie od 23 lutego 2022 r. do 21 listopada 2022 r. na podstawie Uchwały nr 6920/22 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z dnia 23 lutego 2022 r.

⁷⁷ Sprawujący funkcję od 16 lipca 2021 r. do 26 lipca 2021 r. oraz od 22 listopada 2022 r. do 26 maja 2024 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 5301/2021 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 16 lipca 2021 r. oraz Uchwały nr 8658/2022 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2022 r.

dalej zeznał „[...] Pewnie te tereny, które były skażone na początku XXI to nie była prowadzona już tam działalność.”.

Odnośnie do powodów nieprzeprowadzenia badań wstępnych oraz niewystępowania w trybie art. 101d ust. 5 ustawy POŚ do władających terenami, na których mogły występować PHZPZ zeznał m.in.: „No pewnie było to jakieś zaniechanie z naszej strony”.

(akta kontroli str. 830-835)

Burmistrz⁷⁸ Dzielnicy o powodach niezapewnienia prawidłowej identyfikacji PHZPZ zeznał, że „[...] Nie zdawałem sobie sprawy, że WOŚ źle realizuje to zadanie. Być może gdybym dostał pismo, które miało trafić do RDOŚ to sprawdziłbym dokładnie co mam podpisać. Natomiast ja przyszedłem w trakcie trwania procesu na rok i nie byłem w stanie zauważyć (trudno było zauważyć), że proces jest źle realizowany. Nikt mi tego nie przekazywał. Nie było skąd wywnioskować, że jest coś złe.” oraz zeznał w sprawie niezapewnienia prowadzenia działań wymienionych w art. 101d ust.1 pkt 2-3 ustawy POŚ [...] zakładałem, że prace trwają. Zakładałem, że naczelnik WOŚ realizuje swoje obowiązki. Zakładałem też, że Zastępcą Burmistrza ma kontrolę nad realizacją obowiązków przez WOŚ [...].”.

Ponadto w sprawie nieprzeprowadzenia identyfikacji we wszystkich lokalizacjach, o których była dostępna wiedza przekazana przez BOŚ, że występują tam zanieczyszczenia powierzchni ziemi lub gdzie prowadzono działalność mogącą powodować występowanie PHZPZ zeznał: „Ciężko jest ocenić w trakcie trwania procesu czy i na jakim etapie jest identyfikacja. Nadzór nad WOŚ prowadził mój Zastępca”. Odnośnie niewystępowania o informacje dotyczące PHZPZ do władających powierzchnią ziemi na podstawie art. 101d ust. 5 Poś, nieprzeprowadzenia badań wstępnych i niezapewnienia dostępu do rejestru HZPZ powtórzył, że nadzór nad WOŚ prowadził jego zastępca, oraz że naczelnik WOŚ, ani Zastępca Burmistrza nie sugerowali takich rozwiązań ani takich potrzeb.

(akta kontroli str. 814-820)

Zastępca Burmistrza w sprawie niepodjęcia działań, o których mowa w art. 101d ust. 2 i 3 zeznał: „Nie przekazano mi, że takie działania są wymagane, a w sprawie nieuwzględnienia wszystkich lokalizacji, gdzie mogły występować PHZPZ. Ja jak otrzymałem zestawienie do podpisania celem przekazania do RDOŚ nie miałem podstaw sądzić, że przedstawione zestawienie jest niekompletne lub zawiera błędy. Moim zadaniem nie jest analiza operacyjna zestawień z różnych okresów celem weryfikacji poprawności przedstawianych dokumentów. Nie otrzymałem informacji zwrotnej z BOŚ mówiącej o błędach w przesłanym zestawieniu. RDOŚ co do zasady nie wskazał na błędy w zestawieniu, raz w grudniu 2024 r. poprosił o uzupełnienie. Podjąłem działania naprawcze, które będą polegały na przeszkoleniu pracowników WOŚ w zakresie organizacji plików informacji przechowywanych w zasobach WOŚ i sposobach unikania tworzenia niespójnych informacji. Zestawienia, które zawierały niespójność danych, żeby były podwójnie weryfikowane.”

(akta kontroli str. 865-873)

⁷⁸ Sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 4 stycznia 2024 r.

Burmistrz Dzielnicy odnośnie przyczyn niezapewnienia realizacji identyfikacji PHZPZ zgodnie z art. 101d ust. 1 ustawy POŚ i § 6-9 rspoz zeznała m.in.: „[...] Naczelnik tylko realizowała pierwszy etap. Pytanie jest bardziej do Zastępcy Burmistrza nadzorującego. On się spotyka i ma bezpośredni z nią kontakt. [...] Nie wiem [...]” i dalej „[...] jak zweryfikowałam po urlopie to pisma zostały wysłane do władających terenami w lipcu. Staramy się w miarę powiększania się naszej wiedzy w trakcie kontroli, aby Pani Naczelnik WOŚ uzupełniała braki i podejmowała działania. Pisma zostały wysłane, ja te pisma widziałam”.

Nieprawidłowo prowadzona identyfikacji terenów, na których mogą występować PHZPZ, ze względu na prowadzoną tam działalność, przyczyniła się do sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji niezgodnie z ustawą POŚ.

(akta kontroli str. 856-863)

2. W okresie objętym kontrolą Burmistrz⁷⁹ nie zapewnił terminowego przekazania do Regionalnego Dyrektora wykazu PHZPZ, a także sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji zgodnie z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ:

- a. pomimo posiadania wiedzy o występowaniu PHZPZ na terenie Dzielnicy⁸⁰ nie sporządzono i nie przekazano w terminie, o którym mowa w art. 17 ustawy o zmianie ustawy POŚ, tj. do 5 października 2018 r. wykazu PHZPZ, o którym mowa w art. 101d ust. 6 ustawy POŚ, zawierającego dane i informacje, o których mowa w art. 101d ust. 7 ustawy POŚ. W 2018 r. Naczelnik WOŚ, nieupoważniony do podpisania dokumentu, przekazał do Regionalnego Dyrektora jedynie informację o niezidentyfikowaniu PHZPZ na terenie Dzielnicy wbrew stanowi faktycznemu ustalonemu w 2017 r.

Pierwszy wykaz⁸¹ PHZPZ sporządzono dopiero 29 września 2022 r., tj. 724 dni po terminie⁸², wskazano w nim trzy tereny, na których zidentyfikowano PHZPZ. Nie przedstawiono informacji o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko oraz imienia i nazwiska albo nazwy obowiązanej do przeprowadzenia remediacji i adresu jego zamieszkania lub siedziby, tj. informacji, o których mowa w art. 101d ust. 7 pkt 6 i 8 ustawy POŚ. Ponadto nie uwzględniono ośmiu informacji o działalnościach mogących powodować wystąpienie PHZPZ, które były przedstawione w piśmie do Regionalnego Dyrektora w 2020 r., trzech z sześciu lokalizacji, na których występowały PHZPZ wymienione w piśmie z 8 września 2022 r.⁸³ oraz 6 terenów⁸⁴ ujętych

⁷⁹ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 27 maja 2024 r.

⁸⁰ Pismo UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r. stwierdzające występowanie ośmiu lokalizacji na terenie Dzielnicy, gdzie potencjalnie mogą występować historyczne zanieczyszczenia powierzchni.

⁸¹ Pismo Burmistrza Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy UD-VII-WOŚ.642.1.2022.KGA z 29 września 2022 r., dalej: „wykaz z 2022 r.”.

⁸² Termin złożenia wykazu PHZPZ upłynął 5 października 2018 r.

⁸³ Pismo znak: OŚ-III.Geo.642.15.2021.LUS.

⁸⁴ Tereny: ul. Szwedzka 20 (działka nr 6 obr. 4-13-02 oraz działki 6/3 wydzielonej z działki nr 6 po jej podziale), ul. Wojnicka dawna Fabryka „Drucianka” (dz. nr 36 obr. 4-14-06), ul. Ratuszowej przy byłej fabryce Towarzystwa Akcyjnego „Wulkan” 1881 r. produkcja wyrobów metalowych (dz. nr 152, 153, 154 4-12-03), ul. Kotsisa/Batalionu Platerówek tereny przy „FSO” (dz. nr 101/1 i 102 obr.

w „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” prowadzonym i udostępnionym przez BOŚ dla WOŚ;

b. pierwszą aktualizację wykazu PHZPZ sporządzono i przekazano do Regionalnego Dyrektora 26 września 2024 r. W aktualizacji nie przedstawiono informacji wymaganych art. 101d ust. 7 ustawy POŚ oraz podano informacje niezgodne ze stanem faktycznym:

- nie podano informacji o powierzchni działki - pozycja nr 1 zestawienia (art. 101d ust. 7 pkt 1 ustawy POŚ),
- nie podano informacji o działalności prowadzonej na terenie (art. 101d ust. 7 pkt 3 ustawy POŚ),
- nie podano informacji o właściwościach gleby (art. 101d ust. 7 pkt 5 ustawy POŚ),
- nie przedstawiono nazw substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie i ziemi jest spodziewane ze względu na prowadzoną na danym terenie działalność - pozycja nr 7 zestawienia (art. 101d ust. 7 pkt 6 ustawy POŚ),
- nie podano informacji o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko (art. 101d ust. 7 pkt 6 ustawy POŚ),
- nie podano informacji o remediacji - w pozycji nr 1, 6, 8, 10, 11 i 12 zestawienia (art. 101d ust. 7 pkt 7 ustawy POŚ),
- nie podano informacji - imię i nazwisko albo nazwę obowiązującego do przeprowadzenia remediacji oraz adres jego zamieszkania lub siedziby (art. 101d ust. 7 pkt 8 ustawy POŚ),
- wskazano nr działek, które nie istniały w dacie sporządzenia aktualizacji⁸⁵.

Ponadto nie uwzględniono siedmiu⁸⁶ lokalizacji wymienionych w piśmie⁸⁷ do Regionalnego Dyrektora z 5 października 2020 r. oraz trzech⁸⁸ terenów, na których prowadzono przed 30 kwietnia 2007 r. działalność mogącą skutkować wystąpieniem PHZPZ, ujętych w prowadzonym i udostępnionym WOŚ przez BOŚ „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć

41806), ul. Jagiellońskiej/Rozwojowa tereny przy „FSO” (dz. nr 3/4), ul. Brzeska 8 były teren Młyn parowy Schutza i Parzyńskiego (dz. nr 12/1, 12/2 obr. 4-14-07 (sześć lokalizacji w tym trzy lokalizacje ul. Ratuszowa, ul. Kotsisa, ul. Brzeska wymienione ujęte również w piśmie OŚ-III.Geo.642.15.2021.LUS z 8 września 2022 r.).

⁸⁵ W aktualizacji sporządzonej w 2024 r. w pozycji 1, 3 i 4 zestawienia wskazano nr działek, które nie istniały w dacie sporządzenia aktualizacji. Dotyczy to działki 6 obr. 4-13-02 i 22 obr. 4-15-08.

⁸⁶ Tereny przy ul. Objazdowa 1/Wojnickiego 2- Warszawska Fabryka Drutów, Szyftów i Gwoździ „Drucianka”, ul. Kawęczyńska 9/11/13 - Fabryka Farb Drukarskich „Pigment”, ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Otwocka 14 - Fabryka Polskiego Przemysłu Gumowego, ul. Inżynierska 5 - Fabryka Wyrobów Blacharskich K. Junga oraz Fabryka Armatur „K. L. Barwich i S-ka”, ul. 11 Listopada 22/ Stalowa 9 - Fabryka Wyrobów Gumowych „Brage”, ul. Stalowa 34a - Fabryka mydeł toaletowych, perfum i kosmetyków „Florange”.

⁸⁷ Pismo UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r.

⁸⁸ Ul. Jagiellońska 82 dz. nr 3/5 i 108 obr. 4-18-09 dawniej produkcja samochodów (ciąg komunikacyjny – od bocznic kolejowej, przeznaczonej do przeładunku paliw, aż do nalewaków na placu manewrowym) oraz dwa tereny wykazane również w piśmie UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r. (ul. Jagiellońska 88 - Fabryka Samochodów Osobowych, ul. Objazdowa 1/Wojnickiego 2- Warszawska Fabryka Drutów, Szyftów i Gwoździ „Drucianka”).

zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” jako tereny gdzie występowały zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

(akta kontroli str. 8-319, 459-463, 466-491, 492, 493-494, 619-624, 877, 878-879, 1006-1008, 1048-1054, 1534-1544)

Naczelnik⁸⁹ WOŚ zeznał, że po tak długim okresie czasu nie jest w stanie stwierdzić, dlaczego poinformował w piśmie z 8 października 2018 r. o niezidentyfikowaniu PHZPZ na terenie Dzielnicy pomimo tego, że w piśmie UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r. skierowanym do BOŚ poinformował o zidentyfikowaniu ośmiu lokalizacji, w których mogły występować PHZPZ. Dodatkowo zeznał na okoliczność złożenia podpisu pod ww. pismami bez upoważnienia, że „Nie jestem w stanie po tylu latach odpowiedzieć, dlaczego te pisma podpisałem. Ja miałem szerokie upoważnienia do podpisywania, w tym do decyzji administracyjnych. Nie pamiętam, dlaczego podpisałem te pisma.”.

Ponadto odnośnie do przyczyn niesporządzenia wykazu w 2018 r., pomimo posiadanej wiedzy o PHZPZ na terenie Dzielnicy w związku z pismem UD-VII-WOŚ.645.1.2017.LKO/PKW z 7 kwietnia 2017 r. oraz udostępnionym i przekazanym przez BOŚ „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” zeznał, że: „Nie jestem z powodu upływu czasu w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Upłynęło prawie 7 lat. [...] Nie jestem w stanie sobie przypomnieć.”.

(akta kontroli str. 1055-1065)

Naczelnik⁹⁰ WOŚ w sprawie nieuwzględnienia całej dostępnej w WOŚ wiedzy o zanieczyszczeniach powierzchni ziemi i działalności prowadzonej na terenie Dzielnicy przed 30 kwietnia 2007 r. w wykazie i aktualizacji wykazu PHZPZ zeznała: „Nie miałam dostępu do dokumentu – wykazu PHZPZ z 2020 r. i sporządzając aktualizacje w 2022 r. zostały wpisane tylko 3 pozycje. Taką wiedzę miałam na tamten moment z powodu braków kadrowych. Nie miałam, jak ustalić tych danych. Nie pamiętam skąd pozyskałam informacje do aktualizacji wykazu w 2022 r. W 2024 r. też nie miałam dostępu do wykazu z 2020 r. i nie wiedzieliśmy co tam było wpisane.”.

Odnośnie do niezamieszczenia wszystkich informacji wymaganych w art. 101d ust. 7 pkt 6 i 8 ustawy POŚ w wykazie z 29 września 2022 r. wyjaśniła „W tamtym momencie pracowałam ja i druga osoba w związku z czym tabela była nie w pełni uzupełniona. Gdybym miała więcej czasu albo pracownik, który poświęciłby się tylko temu tematowi, to pozyskałabym dokumenty od instytutu geologii od władających od BOŚ i RDOŚ, GDOŚ z atlasu Geochemicznego. Wykorzystalibyśmy wszelkie dostępne ścieżki do uzyskania informacji. A w momencie gdybyśmy wszystkich informacji nie zdobyli to wtedy konieczne byłoby wystąpienie o środki na przeprowadzenia wstępnych badań.”

W sprawie nieuwjęcia w aktualizacji wykazu z 26 września 2024 r. wszystkich informacji wymaganych w art. 101d ust. 7 pkt 1, 3, 5-8 ustawy POŚ

⁸⁹ Naczelnik sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 r. do 1 grudnia 2020 r.

⁹⁰ Sprawująca funkcję od 15 maja 2022 r.

a zamieszczenia informacji niezgodnych ze stanem faktycznym zeznała: „Pracownik sporządzający aktualizacje nie miał dostępu do tych informacji, a gdyby miał dostęp to zostałyby one zamieszczone.”.

(akta kontroli str. 845-854, 1631-1635)

Główny Specjalista w WOŚ⁹¹, której powierzono zadania dotyczące PHZPZ wyjaśniła: „odnośnie do:

- a. braku informacji dotyczącej powierzchni działki w poz. 1 zestawienia to nie zauważyłam przy sporządzaniu tego wykazu, że w przepisanych ze spisu BOŚ danych nie było tej informacji. W toku prac przy aktualizacji przegapiłam brak tej informacji,
- b. braku informacji działalności prowadzonej na terenie - nie dysponowałam takimi danymi więc ich nie zamieściłam w aktualizacji,
- c. braku informacji o właściwościach gleby – przegapiłam dane dla trzech pozycji z aktualizacji z 2022 r. a dla innych pozycji nie posiadałam informacji,
- d. braku informacji o nazwie substancji powodujących ryzyko w pozycji 7 zestawienia - nie posiadałam tej informacji,
- e. o zawartości w glebie i w ziemi substancji powodujących ryzyko - nie posiadałam tej informacji,
- f. braku informacji o przeprowadzonej remediacji - w pozycji 1, 6, 8, 10-12 zestawienia - nie posiadałam tej informacji,
- g. braku informacji dotyczącej imienia i nazwiska albo nazwy obowiązującego do przeprowadzenia remediacji oraz adres zamieszkania lub siedziby - nie posiadałam tej informacji,
- h. zamieszczenie w pozycji 1, 3 i 4 zestawienia nr działek, które nie istniały w dacie sporządzenia aktualizacji – Przepisałam do aktualizacji wykazu nr działek, które były w „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” udostępnionym przez BOŚ. Nie zaktualizowałam nr tych działek, ponieważ nie miałam wiedzy, na których działkach po podziale było zanieczyszczenie,
- i. nieuwzględnienia w aktualizacji z 2024 r. siedmiu z ośmiu informacji o działalności mogących powodować wystąpienie PHZPZ, które były przedstawione w wykazie przekazanym do RDOŚ w 2020 r. – Nie znałam treści wykazu PHZPZ przekazanego przez Urząd Dzielnicy Praga-Północ do RDOŚ w 2020 r. i nie wiedziałam o tych terenach przy aktualizacji w 2024 r.”.

Zastępca Burmistrza Dzielnicy⁹² zeznał „Ja nie pamiętam, czy nakazałem sporządzenie i przekazanie przedmiotowego wykazu. Pismo z października 2018 r. związane z tym obowiązkiem nie zostało ustalone z Zarządem Dzielnicy i nie wiem, dlaczego w swej treści tak daleko mija się z prawdą.”

(akta kontroli str. 410-412, 822-828)

⁹¹ Zatrudniona od 1 listopada 2022 r., której w zakresie obowiązków powierzono identyfikację oraz sporządzanie wykazu PHZPZ.

⁹² Sprawujący funkcję od 11 maja 2017 r. do 3 grudnia 2018 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 6629/2017 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z dnia 12 maja 2017 r.

Burmistrz Dzielnicy⁹³ w sprawie podpisania przez naczelnika WOŚ pisma WOŚ OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r. oraz przyczyn niezapewnienia sporządzenia i przekazania do RDOŚ wykazu PHZPZ zgodnego z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ zeznała: „Nie wiem, nie pamiętam. Co do zasady tego typu pisma – do instytucji zewnętrznych powinny być podpisywane przez Członka Zarządu nie rozumiem, dlaczego nie ma na tym piśmie takiego podpisu. Naczelnik nie miał upoważnienia do podpisania ww. pisma tym samym przekroczył obowiązujące w Urzędzie Dzielnicy standardy.”.

Odnosnie do powodów niezapewnienia sporządzenia wykazu PHZPZ z 29 września 2022 r. w sposób zgodny z art. 101d ust. 7 pkt 6 i 8 ustawy POŚ jak również w sprawie niezapewnienia sporządzenia wykazu PHZPZ z 5 października 2020 r. oraz z uwzględnieniem całej dostępnej wówczas wiedzy o zanieczyszczeniach powierzchni ziemi i działalności prowadzonej na terenie Dzielnicy Praga-Północ przed 30 kwietnia 2007 r. zeznała, że nie pamięta.

(akta kontroli str. 435-437, 804-812)

Zastępca Burmistrza w sprawie powodów niezapewnienia sporządzenia aktualizacji wykazu PHZPZ z 26 września 2024 r. w sposób zgodny z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ, jak również nieuwzględnienia całej dostępnej wówczas wiedzy o zanieczyszczeniach powierzchni ziemi i działalności prowadzonej na terenie Dzielnicy Praga-Północ przed 30 kwietnia 2007 r. zeznał „Ja jak otrzymałem zestawienie do podpisania celem przekazania do RDOŚ nie miałem podstaw sądzić, że przedstawione zestawienie jest niekompletne lub zawiera błędy. Moim zadaniem nie jest analiza operacyjna zestawień z różnych okresów celem weryfikacji poprawności przedstawianych dokumentów. Nie otrzymałem informacji zwrotnej z BOŚ mówiącej o błędach w przesłanym zestawieniu. RDOŚ co do zasady nie wskazał na błędy w zestawieniu, raz w grudniu 2024 r. poprosił o uzupełnienie. Podjąłem działania naprawcze, które będą polegały na przeszkoleniu pracowników WOŚ w zakresie organizacji plików informacji przechowywanych w zasobach WOŚ i sposobach unikania tworzenia niespójnych informacji. Zestawienia, które zawierały niespójność danych, żeby były podwójnie weryfikowane.” i dalej „[...] Nie mam kompetencji do analizowania zestawień na poziomie operacyjnym. Nie mam wiedzy w zakresie pozwalającym na wyłapanie braków bądź błędów.”.

(akta kontroli str. 865-873)

Burmistrz Dzielnicy odnosnie do przyczyn niezapewnienia zgodności aktualizacji wykazu z 26 września 2024 r. z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ oraz sporządzenia ww. aktualizacji zgodnie z całą dostępną wiedzą o możliwych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi w Dzielnicy zeznała: „[...] Nie wiem [...]” oraz „Ja byłam czwarty miesiąc Burmistrzem i tę tabelę przygotowywał WOŚ przy nadzorze Zastępcy Burmistrza, który też był bardzo krótko i mógł nie posiadać wystarczającej wiedzy w tym zakresie. Zastępca Burmistrza został zatrudniony razem ze mną.”.

(akta kontroli str. 856-863)

⁹³ Sprawująca funkcje od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., nadzorująca WOŚ w okresie od 23 lutego 2022 r. do 21 listopada 2022 r. na podstawie Uchwały nr 6920/22 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 23 lutego 2022 r.

Powyższe wskazuje, że ustalone mechanizmy kontroli zarządczej, w szczególności nadzór nad realizacją zadania w zakresie sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji były nieadekwatne i nieefektywne.

3. Burmistrz Dzielnicy⁹⁴ od daty powierzenia WOŚ realizacji zadań z zakresu identyfikacji PHZPZ i sporządzania ich wykazu oraz jego aktualizacji do 29 listopada 2022 r. nie zapewnił ujęcia w zakresach obowiązków pracowników WOŚ czynności związanych z identyfikacją PHZPZ oraz sporządzeniem ich wykazu i jego aktualizacji. Po tej dacie zadania przypisano jednemu pracownikowi WOŚ. Ponadto jeden z pracowników WOŚ nie miał w ogóle ustalonego zakresu obowiązków w formie pisemnej. Nieprzypisanie pracownikom zadań w zakresach obowiązków nie spełniało wymogów określonych w standardach kontroli zarządczej⁹⁵ lit. A.3 Środowisko wewnętrzne⁹⁶ i A.4 Delegowanie uprawnień⁹⁷.

(akta kontroli str. 1214-1370)

Naczelnik WOŚ⁹⁸ zeznał „Sięgamy dawnych czasów. Najprawdopodobniej ze względu na mały stan osobowy wydziału każdy z pracowników musiał obejmować swoim zakresem całość działań związanych z szeroko rozumianą ochroną środowiska. Nie było chyba takiego wydziału w innych dzielnicach z tak małym składem osobowym. Trudno mi teraz odpowiedzieć to co było 7 lub 5 lat temu. Osoba odpowiedzialna za wydział na pewno weryfikowała te zakresy obowiązków.”

(akta kontroli str. 1055-1065)

P.o. Naczelnika WOŚ⁹⁹ zeznała „Zakres obowiązków każdego pracownika był opracowywany na podstawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Dzielnicy”. Wydaje mi się, że nie było możliwe pominięcie jakichkolwiek zadań, przy czym zadania mogły być określone bardziej ogólnie, tj. obejmować szerszy zakres w nazwie [...]”

(akta kontroli str. 837-843)

Naczelnik WOŚ¹⁰⁰ zeznała „Powierzono mi zadanie nadzoru nad realizacją zadań WOŚ w zakresie obowiązków. Zadaniem zajmuję się od momentu powierzenia mi funkcji naczelnika, tj. od 15 maja 2022 r.”

(akta kontroli str. 845-854)

⁹⁴ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r.

⁹⁵ Załącznik do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. (poz. 84).

⁹⁶ Struktura organizacyjna powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

⁹⁷ Należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom. Zakres delegowanych uprawnień powinien być odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego. Zaleca się delegowanie uprawnień do podejmowania decyzji, zwłaszcza tych o bieżącym charakterze. Przyjęcie delegowanych uprawnień powinno być potwierdzone podpisem.

⁹⁸ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 do 1 grudnia 2020 r.

⁹⁹ Pełniąca obowiązki w okresie od 2 grudnia 2020 r. do 28 kwietnia 2022 r.

¹⁰⁰ Sprawująca funkcję od 15 maja 2022 r.

Zastępca Burmistrza Dzielnicy¹⁰¹ zeznał „Rozpocząłem pracę w Urzędzie Dzielnicy po połowie kadencji. Przyjąłem, że pewne działania we wszystkich obszarach mi podległych zostały dokonane, jeżeli nie na początku kadencji to kilka miesięcy po jej rozpoczęciu. Na początku mojej pracy sprawdzając wyrywkowo realizację zadań podległych pionów i jednostek nie zwróciłem uwagi na problem obowiązku realizacji ww. zadań pracownika WOŚ. Przyjąłem za oczywistość, że taka realizacja po ponad dwóch latach kadencji została wcześniej delegowana i problemy związane z PHZPZ są monitorowane i identyfikowane. [...]”.

(akta kontroli str. 410-412, 822-828)

Burmistrz Dzielnicy pełniący funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r. wyjaśniła: „Nie pamiętam takiej sytuacji, więc wypowiem się tylko odnośnie zasad pracy i obowiązków. Za pracę, koordynację jej i określenie zakresu obowiązków/czynności poszczególnych pracowników odpowiedzialny jest Naczelnik danej komórki. W „zakresach” nie są wymieniane wszystkie czynności i zadania poszczególnych pracowników. Są one raczej określane ogólnie i zwykle pozostaje punkt dotyczący „innych zadań zleconych przez przełożonego”. Co oznacza, że nie wszystkie prace wykonywane przez pracownika są literalnie wymieniane w „zakresach czynności”.

(akta kontroli str. 435-437, 804-812)

Burmistrz Dzielnicy¹⁰² zeznał m.in.: „Przyszedłem do Urzędu w drugiej połowie kadencji. Nie zatrudniałem Pani Naczelnik ani żadnych pracowników WOŚ. Oni już wówczas pracowali. Mieli już wówczas zapewne podpisane zakresy obowiązków. Nie sygnalizował również takiej potrzeby naczelnik Wydziału [...]”.

(akta kontroli str. 814-820)

Zastępca Burmistrza¹⁰³ zeznał, że: „Nie pamiętam. Poprzedni burmistrzowie opracowali zakres obowiązków Naczelnika. Myślałem, że to było tak dopracowane, że będę tylko konturował nadzór nad Wydziałem Ochrony Środowiska.”

(akta kontroli str. 830-835)

Zastępca Burmistrza zeznał „Pracując nad analizą zakresów obowiązków pracowników i nie tylko WOŚ zostałem przez kadry poinformowany, że nie ma potrzeby wpisywania szczegółowo każdego zadania, które jest realizowane. Pkt realizacji były wpisane jako punkty kategorii. Zamierzam dostosować zakresy obowiązków do faktycznie realizowanych działań w tym również zadań PHZPZ.”

(akta kontroli str. 865-873)

Burmistrz Dzielnicy zeznała „Przy zatrudnieniu naczelnika nie byłam wtedy burmistrzem. Nie wiem, dlaczego nie zostało to wpisane w zakres obowiązków. Myślę, że trzeba będzie to poprawić.”

¹⁰¹ Sprawujący funkcję od 11 maja 2017 r. do 3 grudnia 2018 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 6629/2017 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 12 maja 2017 r.

¹⁰² Sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 4 stycznia 2024 r.

¹⁰³ Sprawujący funkcję od 16 lipca 2021 r. do 26 lipca 2021 r. oraz od 22 listopada 2022 r. do 26 maja 2024 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 5301/2021 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 16 lipca 2021 r. oraz Uchwały nr 8658/2022 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m. st. Warszawy z dnia 23 listopada 2022 r.

Brak jednoznacznie określonych zakresów obowiązków pracowników miał wpływ na poczucie ich odpowiedzialności za realizację zadań, co z kolei doprowadziło do prowadzenia niezgodnej z art. 101d ust. 1 ustawy POŚ identyfikacji PHZPZ oraz sporządzenia i aktualizacji wykazu PHZPZ nie zawierającego wszystkich danych określonych w art.101d ust. 7 ustawy POŚ.

4. Burmistrz Dzielnicy ¹⁰⁴ w okresie objętym kontrolą nie identyfikował ryzyk, o których mowa w § 13 ust. 1 pkt 13 Regulaminu organizacyjnego w zakresie dotyczącym realizacji zadań związanych z identyfikacją PHZPZ, sporządzaniem oraz aktualizacją Wykazu PHZPZ. Ryzyk nie zidentyfikowano pomimo:

- a. niesporządzenia oraz niezłożenia w wymaganym terminie wykazu PHZPZ, o którym mowa w art. 101d ust. 6 ustawy POŚ,
- b. sporządzenia wykazu i aktualizacji wykazu PHZPZ nie zawierającego wszystkich¹⁰⁵ informacji wymaganych w art. 101d ust. 7 ustawy POŚ,
- c. korespondencji¹⁰⁶ z Biurem Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy wskazującej na konieczność przeprowadzenia ponownej identyfikacji PHZPZ uwzględniającej dostępne źródła danych.

Brak identyfikacji ryzyk dotyczących identyfikacji PHZPZ, sporządzenia wykazu tych zanieczyszczeń oraz jego aktualizacji nie spełniało wymagań standardu kontroli zarządczej B.7 „Identyfikacja ryzyk”. Ponadto brak identyfikacji ryzyk w ww. zakresie spowodował, że ustalone mechanizmy kontroli zarządczej były nieskuteczne i nieefektywne.

(akta kontroli str. 110-267, 939-999, 1214-1370)

Naczelnik WOŚ¹⁰⁷ i p.o. naczelnika WOŚ¹⁰⁸ zeznali, że nie pamiętają czy i dlaczego nie zgłosili ryzyk dotyczących realizacji zadania sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji. Ponadto była p.o. naczelnika WOŚ zeznała „[...] Na pewno było wpisywane ryzyko niewykonania zadań WOŚ z powodów braków kadrowych.”.

Naczelnik WOŚ zeznała „Nie wskazałam ryzyka związanego z aktualizacją wykazu PHZPZ. Nie miałam wiedzy o materializacji ryzyka w 2018 r. i 2020 r. Nie wpisałam tego ryzyka, ponieważ do tej pory wpisywałam ryzyka dotyczące wydatkowania środków publicznych a ryzyko dotyczące PHZPZ nie pojawiło się ponieważ do tej pory nie wykonywaliśmy badań wstępnych.”.

(akta kontroli str. 845-854)

Zastępca Burmistrza¹⁰⁹ zeznał, że nie zidentyfikował ww. ryzyka oraz nie wyjaśnił przyczyn braku identyfikacji.

¹⁰⁴ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 27 maja 2024 r.

¹⁰⁵ Uszczegółowienie pominiętych informacji zawarto w nieprawidłowości nr 2 obszaru 1.

¹⁰⁶ Pismo Zastępcy Dyrektora Biura Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy. OŚ-III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r. do Burmistrza Dzielnicy.

¹⁰⁷ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 do 1 grudnia 2020 r.

¹⁰⁸ Pełniąca obowiązki w okresie od 2 grudnia 2020 r. do 28 kwietnia 2022 r.

¹⁰⁹ Sprawujący funkcję od 16 lipca 2021 r. do 26 lipca 2021 r. oraz od 22 listopada 2022 r. do 26 maja 2024 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 5301/2021 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ

(akta kontroli str. 830-835)

Zastępca Burmistrza zeznał „Nikt nie zgłaszał mi, żadnego ryzyka związanego z realizacją tego zadania sporządzania i aktualizacji wykazu oraz identyfikacją PHZPZ.”.

(akta kontroli str. 865-873)

Burmistrz Dzielnicy pełniąc funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r. wyjaśniła: „Nie pamiętam. To był trudny okres dla urzędów ze względu na COVID-19 a zaraz potem falę uchodźców z Ukrainy w 2022 r.”.

(akta kontroli str. 435-437, 804-812)

Burmistrz Dzielnicy¹¹⁰ odnośnie do przyczyn nieuwzględnienia ww. ryzyka zeznał „Nie zgłaszano problemów.”.

(akta kontroli str. 814-820)

Burmistrz Dzielnicy zeznała „Nie miałam wiedzy na ten temat. Ani WOŚ ani Zastępca Burmistrza nie zgłaszali ryzyka. Nie przypominam sobie, aby w rejestrze ryzyk były wpisane ryzyka dotyczące PHZPZ. Rejestr ryzyk koordynuje Naczelnik Biura Obsługi rady nie podlegający bezpośrednio pode mnie. Koordynator pozyskuje informacje bezpośrednio z wydziałów.”.

(akta kontroli str. 856-863)

Ryzyka dotyczące działań, o których mowa w art. 101d ust. 1, 6 i 8 ustawy POŚ powinny być zamieszczane w rejestrze ryzyk, ponieważ zgodnie z załącznikiem nr 1 do SZR występowało co najmniej wysokie prawdopodobieństwo występowania ryzyka w związku z kryterium Liczba uczestników procesu (współpraca z podmiotami zewnętrznymi) i w związku z co najmniej średnią siłą oddziaływania wynikającą z kryterium Legalności (niezgodność z przepisami prawa) oraz kryterium Skuteczności (potencjalne zagrożenia mogą doprowadzić do niewykonania celu) i Reputacji (utrata wizerunku miasta). Tym samym na podstawie załącznika nr 3 do SZR – Matryca Ryzyka poziom ryzyka powinien być określony co najmniej jako wysoki i w związku z § 20 ust. 2 Burmistrz powinien przekazywać informacje o takim ryzyku w rejestrze ryzyk i jego półrocznej aktualizacji. Ponadto obowiązek identyfikacji ryzyk jest zadaniem burmistrza w związku z § 13 ust. 1 pkt 13 Zarządzenia 312/2007 jako kierującego Urzędem Dzielnicy na podstawie § 12 ust. 1 ww. zarządzenia. Dodatkowo przyczyny¹¹¹ wskazane przez byłą Burmistrz Dzielnicy nie uzasadniają pominięcia obowiązku identyfikacji ryzyk związanych ze sporządzeniem i aktualizacją wykazu PHZPZ jak również ich zamieszczenia w rejestrach ryzyk i ich aktualizacji.

5. W Urzędzie Dzielnicy nie zapewniono zachowania, wytworzonych od stycznia 2018 r. do stycznia 2022 r. dokumentów spraw¹¹² dotyczących PHZPZ, na

m.st. Warszawy z dnia 16 lipca 2021 r. oraz Uchwały nr 8658/2022 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2022 r.

¹¹⁰ Sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 4 stycznia 2024 r.

¹¹¹ Covid-19 i problem uchodźców z Ukrainy.

¹¹² Pisma OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 2 sierpnia 2018 r., OŚ-III-Geo.645.1.6.2018.BEM z 14 września 2018 r., OŚ-III.645.1.6.2018.BEM z 12 października 2018 r., OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO (195) z 31 stycznia 2019 r., OŚ-III-Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ-III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ-III-Geo.642.8.2019. JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ-III-W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ-III-Geo.642.13.201.9.BEM z 18 grudnia 2019 r., Pisma OŚ-III-Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., UD-VII-WOŚ.7021.19.2020.MWY

potrzeby utrzymania ciągłości realizacji ww. zadań oraz dokonania archiwizacji, o której mowa w § 38 ust. 1 Instrukcji Kancelaryjnej.

P.o. naczelnika WOŚ¹¹³ wyjaśniła m.in., że nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania dotyczące:

- a. przekazania spraw niezakończonych przez pracowników, którzy kończyli zatrudnienie w okresie, kiedy była ona p.o. naczelnika,
- b. niezapewnienia zachowania pism¹¹⁴ na potrzeby archiwizacji lub zapewnienia utrzymania ciągłości działalności i dalszego prowadzenia spraw PHZPZ

ze względu na upływ czasu i brak dostępu do dokumentów w związku z ustaniem jej zatrudnienia w Urzędzie Dzielnicy.

Ponadto w sprawie niezapewnienia archiwizacji spraw dotyczących PHZPZ wyjaśniła, że „Za archiwizację prowadzonych spraw odpowiadali pracownicy. O konieczności realizacji tego zadania przypominałam pracownikom wielokrotnie (również pisemnie). Brak możliwości wyegzekwowania realizacji był jednym z powodów mojej rezygnacji ze stanowiska.”.

(akta kontroli str. 1651-1656)

Burmistrz Dzielnicy¹¹⁵ wyjaśniła w kwestii:

- a. niedokonywania archiwizacji spraw dotyczących PHZPZ - „Nie przypominam sobie sytuacji, w której nie byłyby zapewnione możliwości archiwizacji jakichkolwiek spraw prowadzonych przez Urząd Dzielnicy.”,
- b. niezapewnienia przekazania spraw niezakończonych przez pracowników WOŚ, przed wygaśnięciem im stosunku pracy, innym pracownikom w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań związanych z potencjalnymi historycznymi zanieczyszczeniami powierzchni ziemi - „Nie przypominam sobie takiej sytuacji. Natomiast co do zasady, za pracę, koordynację jej i sprawne funkcjonowanie komórki odpowiedzialny jest Naczelnik danej komórki. Jeśli jakiegokolwiek problemy występują w wydziale i Naczelnik nie radzi sobie z nimi, to przekazuje informację o tym bezpośrednio nadzorującemu go członkowi zarządu.”,
- c. niezapewnienia zachowania w Urzędzie dokumentów¹¹⁶ spraw dotyczących PHZPZ - „Nie przypominam sobie sytuacji, abym w ogóle była informowana o takim procederze.”.

z 5 października 2020 r., OŚ-III.642.6.2020.BEM z 31 grudnia 2021 r., OŚ-III.Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r., WOŚ OŚ-III.Geo.645.1.6.2018.BEM z 8 października 2018 r.

¹¹³ Pełniąca obowiązki w okresie od 2 grudnia 2020 r. do 28 kwietnia 2022 r.

¹¹⁴ OŚ III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO z 31 stycznia 2019 r., OŚ III.Geo.642.2.2019.BEM z 1 lutego 2019 r., OŚ III.Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ III.Geo.642.8.2019.JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ III.W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ III.Geo.642.13.2019.BEM z 18 grudnia 2019 r., OŚ III.Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., UD VII WoŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r., OŚ III.642.6.2020.BEM z 31 grudnia 2021 r., OŚ III.Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r.

¹¹⁵ Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r.

¹¹⁶ OŚ III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r., OŚ-III.645.1.8.2018.JSO z 31 stycznia 2019 r., OŚ III.Geo.642.2.2019.BEM z 1 lutego 2019 r., OŚ III.Geo.642.4.2019.JSO z 14 marca 2019 r., OŚ III.642.5.2019.BEM z 26 marca 2019 r., OŚ III.Geo.642.8.2019.JSO z 3 czerwca 2019 r., OŚ III.W.604.50.2019.JNA z 31 października 2019 r., OŚ III.Geo.642.13.2019.BEM z 18 grudnia 2019 r., OŚ III.Geo.642.6.2020.BEM z 21 maja 2020 r., OŚ III.642.6.2020.BEM z 31 lipca 2020 r., UD

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia działania Burmistrza Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy¹¹⁷ w zakresie realizacji zadań związanych z identyfikacją PHZPZ na terenie Dzielnicy oraz sporządzenia ich wykazu i jego aktualizacji.

W latach 2018 r. do 2022 r. (maj) w Urzędzie nie dokonywano identyfikacji PHZPZ, a od maja 2022 r. prowadzono identyfikację PHZPZ niezgodnie z ustawą POŚ i rspoz. Mimo że w Urzędzie Dzielnicy nie dysponowano wynikami badań dotyczących substancji powodujących ryzyko i ich zawartości w glebie i ziemi nie podjęto decyzji o przeprowadzeniu badań wstępnych. Nie identyfikowano również PHZPZ w latach 2020-2022, pomimo ujętych w „spisie projektów, dokumentacji geologicznych i kart informacyjnych przedsięwzięć zawierających informację o zanieczyszczeniu powierzchni ziemi” dla sześciu lokalizacji, prowadzonym i udostępnionym przez BOŚ, a w latach 2022-2024 nie przeprowadzono identyfikacji dla jednej z tych lokalizacji. Mimo braku w latach 2018-2024 wszystkich danych i informacji niezbędnych do sporządzenia wykazu PHZPZ i jego aktualizacji nie zwracano się do władających powierzchnią ziemi o udzielenie informacji dotyczących PHZPZ oraz ich możliwych źródeł i nie zapewniono także pracownikom Urzędu dostępu do rejestru HZPZ.

Nie sporządzono wykazu PHZPZ i jego kolejnych aktualizacji zgodnie z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ. Pierwszy wykaz PHZPZ sporządzono w 2022 r., tj. 724 dni po terminie. W aktualizacji wykazu PHZPZ podano w również informacje niezgodne ze stanem faktycznym.

W zakresach obowiązków pracowników oraz naczelników WOŚ, do 29 listopada 2022 r., nie ujęto zadań związanych z identyfikacją PHZPZ oraz sporządzeniem wykazu i jego aktualizacji. W ramach systemu kontroli zarządczej nie identyfikowano ryzyk w związku z realizacją zadań identyfikacji PHZPZ oraz sporządzenia ich wykazu i aktualizacji. Nie zapewniono również zachowania dokumentów spraw dotyczących PHZPZ na potrzeby utrzymania ciągłości realizacji ww. zadań oraz nie dokonano ich archiwizacji. Stwierdzone w trakcie niniejszej kontroli nieprawidłowości wskazują, że ustalone w Urzędzie Dzielnicy mechanizmy kontroli nie były adekwatne i skuteczne. Przyczyną takiego stanu było niezidentyfikowanie ryzyk w zakresie realizacji ww. zadań.

OBSZAR

2. Działania w celu doprowadzenia do eliminacji negatywnego wpływu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na zdrowie ludzi i środowiska, po zainicjowaniu przez inwestorów postępowania o wydanie pozwoleń administracyjnych związanych

VII WoŚ.7021.19.2020.MWY z 5 października 2020 r., OŚ III.642.6.2020.BEM z 31 grudnia 2021 r., OŚ III.Geo.642.15.2021.LUS z 26 stycznia 2022 r.

¹¹⁷ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 27 maja 2024.

z budową budynków na cele mieszkaniowe lub o charakterze publicznym.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2018-2025¹¹⁸ w Urzędzie Dzielnicy wydano łącznie 15 decyzji o pozwoleniu na budowę dla budynków mieszkalnych lub inwestycji publicznych (kubaturowych) związanych z inwestycjami, dla których wcześniej wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Dwie decyzje o pozwoleniu na budowę wydano w 2020 r., trzy w 2021 r., dwie w 2022 r., jedną w 2023 r., jedną w 2024 r. i sześć w 2025 r. Szczegółowym badaniem objęto sześć¹¹⁹ decyzji o pozwoleniu na budowę.

Przed wydaniem pozwolenia na budowę dla inwestycji mieszkaniowych na terenie Dzielnicy mogących znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko wymagano dołączenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dla jednej z sześciu wybranych do kontroli decyzji¹²⁰ nie dokonano sprawdzenia, zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane¹²¹, w zakresie zgodności projektu zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącymi remediacji i postępowania z ziemią z wykopów. Ponadto w decyzji nie określono szczególnych warunków prowadzenia robót budowlanych dotyczących robót ziemnych w miejscach występowania HZPZ, a także nie określono szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia nadzoru na budowie przez uprawnionego geologa. (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 636-643, 654-657, 697-703, 1002-1004, 1209-1213, 1657-1682, 1692-1734)

W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie wydawał decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji mieszkaniowych lub o charakterze publicznym.

(akta kontroli str. 636-643)

W okresie objętym kontrolą Urząd Dzielnicy przekazał trzy¹²² opinie do Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju m.st. Warszawy, w których Burmistrz

¹¹⁸ Wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r.

¹¹⁹ Ustalono na podstawie zbadanej próby 6 inwestycji, dla których wydano decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego poprzedzone wydaniem Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zbadano decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego nr 20/2021 z 1 lutego 2021 r., 27/2021 z 4 marca 2021 r., 46/2022 z 2 maja 2022 r., 94/2022 z 05 września 2022 r. (zmieniającej decyzję o pozwoleniu na budowę 149/2020 z 23 lipca 2020 r.), 23/2023 z 20 marca 2023 r., 103/PPN/PB/ z 24 września 2024 r.

¹²⁰ Decyzja o pozwoleniu na budowę nr 23/2023 z 20 marca 2023 r.

¹²¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 418, dalej „ustawa Prawo budowlane”.

¹²² Stanowisko Komisji Architektury, Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska Rady Dzielnicy Praga-Północ Miasta Stołecznego Warszawy z 8 stycznia 2019 r. wraz z opinią Rady Dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy z 22 stycznia 2019 r. pozytywnie opiniującej ww. stanowisko komisji.

Uwagi i wnioski oraz informacje Wydziału Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Praga-Północ z 9 stycznia 2019 r.

Opinia Burmistrza Dzielnicy z 28 października 2022 r. o treści: „[...] nie zgłaszam uwag do przesłanego materiału [...]”.

Dzielnicy nie uwzględnił terenów, na których występowały HZPZ lub zidentyfikowano PHZPZ.

W Urzędzie Dzielnicy nie zapewniono udostępniania informacji o PHZPZ z WOŚ do Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy¹²³ oraz przekazywania tych informacji z WOŚ do Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu m.st. Warszawy¹²⁴ pomimo wydania takiego zalecenia przez BOŚ¹²⁵ (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 837-843, 845-854, 1030-1047, 1209-1212, 1548-1549, 1570)

[...]W latach 2018-2025 do Urzędu Dzielnicy nie wpłynęły skargi lub wnioski w sprawie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi lub historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

(akta kontroli str. 394-396, 990-999)

Za pośrednictwem Miejskiego Centrum Kontakt, nie wpływały do Urzędu Dzielnicy informacje o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi lub wskazujące na występowanie takiego zanieczyszczenia.

Na stronie internetowej¹²⁶ Urzędu Dzielnicy 17 maja 2021 r. zamieszczono informacje o obowiązkach władających terenami, na których występują PHZPZ dotyczące dokonywania remediacji, sporządzania planów remediacji oraz wskazano link¹²⁷ do strony Urzędu m.st. Warszawy z informacjami o procedurze zgłaszania Prezydentowi Miasta PHZPZ.

(akta kontroli str. 636-643, 990-999)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Naczelnik WAiB z upoważnienia Prezydenta m.st. Warszawy, na podstawie wniosku¹²⁸ Inwestora z 26 czerwca 2020 r., wydał decyzję o pozwoleniu na budowę nr 23/2023 z 20 marca 2023 r., pomimo że nie dokonał sprawdzenia na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo budowlane zgodności projektu zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ustawy POŚ w zakresie dotyczącym remediacji i postępowania z ziemią z wykopów.

Ponadto w wydanej decyzji Naczelnik nie określił szczególnych warunków prowadzenia robót budowlanych dotyczących robót ziemnych w miejscach występowania PHZPZ pomimo obowiązku wynikającego z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, a także szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia nadzoru na budowie przez uprawnionego geologa na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane oraz zgodnie z ustaleniami

¹²³ Dalej: „WAiB”.

¹²⁴ Dalej: „BAiPP”.

¹²⁵ Pismo OŚ-III.642.1.2019.JSO z dnia 30 stycznia 2019 r.

¹²⁶ <https://pragapn.um.warszawa.pl/-/zanieczyszczenia-historyczne>.

¹²⁷ [Przyjmowanie zgłoszenia o stwierdzeniu potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi - Warszawa 19115](#).

¹²⁸ Inwestor uzupełniał wniosek 17 sierpnia 2022 r., 2 stycznia 2023 r., 9 stycznia 2023 r., 12 stycznia 2023 r., 6 marca 2023 r.

w załączonej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej do wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę w pkt 5.12.

(akta kontroli str. 1657-1682, 1714-1723)

Do wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę dołączono m.in.: decyzję nr 448/OŚ/2016 z 15 kwietnia 2016 r. o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentację geologiczno-inżynierską, projekt zagospodarowania terenu, projekt architektoniczno-budowlany.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określiła, że ze względu na poprzedni sposób użytkowania terenu, przed przystąpieniem do prac budowlanych należy wykonać badania jakości gleby i ziemi na terenie inwestycji pod kątem zanieczyszczenia m.in. w celu określenia postępowania z masami ziemi z wykopu.

W załączonej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej do wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę:

W pkt 5.1 wskazano występowanie zanieczyszczeń¹²⁹ w trzech z pięciu próbek gruntu.

W pkt 5.8 wskazano m.in., że „[...] Ze względu na obecność w nasypach podwyższonej zawartości niektórych substancji potencjalnie niebezpiecznych nie należy ich używać do prac ziemnych. Grunt o charakterze nasypów niepoddany oczyszczeniu należy zaklasyfikować jako odpad o kodzie (17 05 03*) i przekazać do odzysku lub unieszkodliwienia [...]”.

W pkt 5.12 ww. opracowania zalecono stały monitoring geologiczno-inżynierski w trakcie prowadzenia robót oraz wykonanie badań próbek gruntu pobranego poniżej poziomu posadowienia na zawartość WWA, arsen, cyna, cynk, ołów w celu potwierdzenia usunięcia zanieczyszczonych nasypów z podłoża inwestycji [...]”. We wnioskach podano m.in. „[...]”

W projekcie budowlanym branży konstrukcyjnej – rysunek „rzut fundamentów” nr K-01 projektant wprowadził uwagę „5. Przed ułożeniem warstwy chronionej z chudego betonu dno musi być odebrane przez uprawnionego geologa i potwierdzone wpisem do dziennika budowy.”

Pomiędzy wymaganiami wynikającymi z ustawy POŚ i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej a zapisami projektu zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego występują sprzeczności polegające m.in. na tym, że:

- a. projekt przewiduje wykorzystanie całości gleby pomimo występowania na głębokości do 0,25 m zanieczyszczeń,
- b. brak w projekcie zapisów o konieczności ustalenia planu remediacji przed rozpoczęciem robót ziemnych, w których występują PHZPZ lub HZPZ oraz o prowadzeniu robót ziemnych zgodnie z decyzją ustalającą plan remediacji, o którym mowa w art. 101l ust. 1 i 4 ustawy POŚ,

¹²⁹ W próbce gruntu pobranej w otworze OW-1 na głębokości od 0,25 do 1,0 m stwierdzono przekroczenie stężenia arsenu i ołowiu. W OW-6 na głębokości od 0,25 m do 1,0 m przekroczone stężenie cynku a od głębokości 1,0 m do 3,0 m przekroczone stężenie cyny i cynku. Sekcja 1 – na głębokości od 0,25 m do 1,0 m stwierdzono występowanie przekroczeń stężeń dla wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) Chryzenu, Benzo(a)antracenu, Benzo(a)pirenu, Benzo(b)fluorantenu, Benzo(k)fluorantenu, Benzo(g, h i)perylen, Indeno(1,2,3-c,d)piren.

- c. brak w projekcie zapisów o konieczności przeprowadzenia badań gruntu w podłożu poniżej poziomu posadowienia w celu potwierdzenia usunięcia zanieczyszczeń.

(akta kontroli str. 1657-1682)

Decyzja o pozwoleniu na budowę nr 23/2023 z 20 marca 2023 r. obejmowała prowadzenie robót na działce nr 9/2 obr. 4-13-03 uwzględnionej w wykazie PHZPZ z 2022 r.

(akta kontroli str. 459-460, 619-624)

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy¹³⁰ w sprawie przyczyn wydania decyzji nr 23/2023 z 20 marca 2023 r., pomimo braku we wniosku decyzji ustalającej plan remediacji i wskazania w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej występowania na terenie objętym inwestycją zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz niezapewnienia załączenia do wniosku ww. decyzji ustalającej plan remediacji wyjaśnił: „Art. 35 Prawa Budowlanego nie wskazuje wprost konieczności załączenia decyzji ustalającej plan remediacji. Do akt sprawy dołączono m.in. decyzję środowiskową, opinię geotechniczną, decyzję zatwierdzającą projekt robót geologicznych, opinię geotechniczną wraz z dokumentacją badań geologicznych, dokumentację geologiczno-inżynierską wraz z decyzją zatwierdzającą. [...] Przy tej liczbie wydawanych decyzji i prowadzonych postępowań nie jestem w stanie szczegółowo analizować każdej sprawy. Dlatego na etapie prowadzenia procedury wydawania pozwolenia na budowę nie zauważyłem braku decyzji ustalającej plan remediacji.”. Ponadto Naczelnik wyjaśnił: „Widocznie osoba, która sprawdzała projekt nie dokonała wnikliwej analizy dotyczącej zanieczyszczeń powierzchni ziemi. I sprawdzenia z dokumentami załączonymi do wniosku.”.

(akta kontroli str. 1657-1679)

W uzupełnieniu Naczelnik wyjaśnił: „W trakcie procedury wydawania pozwolenia na budowę nie zauważono rozbieżności pomiędzy dokumentacją geologiczno-inżynierską a załączonym projektem zagospodarowania terenu co spowodowało pominięcie konieczności sporządzenia planu remediacji a następnie uzyskania decyzji. Powyższe spowodowało również brak sprawdzenia zgodności projektu z wymaganiami przepisów ochrony środowiska. Przez niedopatrzenie również nie zauważono rozbieżności oraz braku kompletności dokumentacji geologiczno-inżynierskiej w załączonej do wniosku dokumentacji.”.

W sprawie powodów nieuwzględnienia w treści decyzji o pozwoleniu na budowę zapisów o remediacji wyjaśnił: „Brak zamieszczenia w decyzji obowiązku uzyskania decyzji ustalającej remediację oraz brak wskazania o obowiązku przeprowadzenia remediacji najpóźniej w ramach prowadzonych robót ziemnych wynikało również z niedopatrzenia.”, a odnośnie obowiązku zapewnienia nadzoru przez uprawnionego geologa wyjaśnił: „Jest to wynikiem niedopatrzenia.”.

(akta kontroli str. 1680-1682)

Wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę na terenach przemysłowych, na których stwierdzono występowanie HZPZ bez uwzględnienia zgodności projektu

¹³⁰ Dalej: „Naczelnik WAiB”.

zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ustawy POŚ, w zakresie dotyczącym remediacji i postępowania z ziemią z wykopów oraz zapewnienia nadzoru właściwego organu, stwarzało ryzyko emisji zanieczyszczeń i ich negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi i środowisko.

2. Pismem OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r. BOŚ zwrócił się do Urzędu Dzielnicy z prośbą o przekazywanie do BAiPP informacji dotyczących PHZPZ, przydatnych przy sporządzaniu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Warszawy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Tym samym pismem BOŚ zwrócił się również z prośbą o udostępnienie ww. informacji WAiB w dzielnicach, aby mogły je wykorzystywać w prowadzonych postępowaniach administracyjnych. Pomimo tych zaleceń Burmistrz Dzielnicy¹³¹ nie przekazywał informacji o PHZPZ i HZPZ występujących na terenie Dzielnicy do BAiPP w Urzędzie m.st. Warszawy oraz nie udostępniał ich WAiB w Urzędzie Dzielnicy.

(akta kontroli str. 1680-1682)

Tym samym w Urzędzie Dzielnicy nie dochowano standardów określonych w części II. załącznika do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów: D 17 Komunikacja wewnętrzna, D 18 Komunikacja zewnętrzna, D 16 Bieżąca informacja.

Naczelnik WOŚ zeznała „Nie przekazywałam takich informacji do WAiB oraz do BAiPP. Nie mam wiedzy o ww. piśmie.”.

(akta kontroli str. 845-854)

W trakcie kontroli ustalono, że w systemie SignUM istnieje zapis dotyczący pisma¹³² z 30 stycznia 2019 r. wprowadzony przez Naczelnik WOŚ „Przyjęto sprawę do realizacji”.

Naczelnik WOŚ wyjaśniła „W dniu przesłuchania nie miałam wiedzy o treści pisma OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r. Sprawę w SignUM przyjął i w tym samym momencie zamknęłam nie znając treści pisma. Dokonałam tego w wyniku kontroli, która miała miejsce przed moim przyjściem do pracy, z której wynikało, że wiele pism w WOŚ nie było przyjmowanych w SignUM. Poprzedni pracownicy nie pozostawili też kompletnej dokumentacji. Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta oni powinni dokonać odpowiedniej archiwizacji. Ja tylko zarchiwizowałam sprawę w SignUM a nie dokument, którego nie miałam.”.

(akta kontroli str. 845-854, 1126-1133, 1631-1635)

Naczelnik WOŚ¹³³ zeznał „W związku z upływem czasu (około sześć lat) nie pamiętam czy przekazywane były informacje. Nadmieniam, że od blisko trzech lat jestem na emeryturze. Nie pamiętam tego w ogóle.”.

(akta kontroli str. 1055-1062)

¹³¹ Burmistrz sprawujący funkcję od 11 stycznia 2016 r. do 3 grudnia 2018 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r., Burmistrz sprawujący funkcję od 5 stycznia 2024 r. do 26 maja 2024 r., Burmistrz sprawująca funkcję od 27 maja 2024 r.

¹³² Pismo OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r.

¹³³ Sprawujący funkcję od 1 lipca 2003 r. do 1 grudnia 2020 r.

P.o. naczelnika WOŚ¹³⁴ zeznała „Nie pamiętam, czy były przekazywane informacje dotyczące PHZPZ do Wydziału Architektury i Budownictwa oraz Biura Architektury i Planowania Przestrzennego. Nie przypominam sobie pisma OŚ-III.642.1.2019.JSO i czy ono trafiło do mnie.”.

(akta kontroli str. 837-843)

Zgodnie z wydrukami z sytemu SignUM ustalono, że ww. p.o. naczelnika WOŚ przed rozpoczęciem pełnienia ww. obowiązków jako Inspektor WOŚ 4 kwietnia 2019 r. zamieściła w sprawie pisma OŚ-III.642.1.2019.JSO z 30 stycznia 2019 r. adnotację w ww. systemie „Przyjęto pismo”.

(akta kontroli str. 1126-1133)

Naczelnik WAiB wyjaśnił, że w okresie, kiedy sprawował funkcje naczelnika nie przekazywano do WAiB z WOŚ informacji o PHZPZ oraz że WAiB nie przekazywał uwag do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Warszawy ww. informacji. Ponadto wyjaśnił „[...] Jeżeli nie było takiej informacji w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia to takiej informacji nie uwzględnialiśmy w treści decyzji o pozwoleniu na budowę. Tak samo nie umieszczaliśmy takiej informacji, jeżeli z innych źródeł nie mieliśmy wiedzy o PHZPZ. [...]”.

(akta kontroli str. 1209-1213)

Zastępca Burmistrza¹³⁵ zeznał, że nie było współpracy pomiędzy WOŚ i WAiB dotyczącym identyfikacji i sporządzania aktualizacji wykazu PHZPZ, wydawania decyzji administracyjnych przez WAiB oraz z BAIPP w zakresie przekazywania informacji o PHZPZ do BAIPP na potrzeby aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Warszawy oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania.

(akta kontroli str. 830-835)

Zastępca Burmistrza zeznał „Co do zasady współpraca pomiędzy wydziałami była przez mnie zapewniona. Nie analizuję poziomu szczegółowości wymiany informacji pomiędzy wydziałami. WAiB jeżeli uznał, że potrzebuje opinii WOŚ to występował do tego wydziału. Nie jest znany mi fakt bieżącego przekazywania informacji o PHZPZ.” i dalej „Jak objąłem urząd cały mój gabinet był wyczyszczony i nie było tam żadnych dokumentów. Urząd nie prowadził i nie prowadzi rejestru spraw, które wymagają zachowania ciągłości. To jest najważniejszy powód, który uniemożliwia zapewnienie ciągłości zadań. Jest to trochę odkrywanie zadań, które powinny być realizowane ciągle.”.

(akta kontroli str. 865-873)

Burmistrz Dzielnicy¹³⁶ w sprawie powodów nieprzekazywania informacji o PHZPZ na etapie sporządzania w Urzędzie m.st. Warszawy projektu i aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania

¹³⁴ Sprawująca funkcję od 2 grudnia 2022 r. do 28 kwietnia 2024 r.

¹³⁵ Sprawujący funkcję od 16 lipca 2021 r. do 26 lipca 2021 r. oraz od 22 listopada 2022 r. do 26 maja 2024 r., nadzorujący WOŚ na podstawie Uchwały nr 5301/2021 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 16 lipca 2021 r. oraz Uchwały nr 8658/2022 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 23 listopada 2022 r.

¹³⁶ Sprawująca funkcję od 4 grudnia 2018 r. do 21 listopada 2022 r., nadzorująca WOŚ w okresie od 23 lutego 2022 r. do 21 listopada 2022 r. na podstawie Uchwały nr 6920/22 Zarządu Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy z dnia 23 lutego 2022 r.

Przestrzennego Warszawy oraz odnośnie nie przekazywania ww. informacji na etapie sporządzania projektów planów zagospodarowania przestrzennego miasta oraz na potrzeby prowadzonych postępowań administracyjnych w WAiB, wyjaśniła, że nie pamięta.

(akta kontroli str. 804-812)

Burmistrz¹³⁷ odnośnie do współpracy WOŚ z WAiB oraz przekazywania informacji o PHZPZ do BAiPP oraz do WAiB zeznał „Zakładałem, że taka współpraca międzywydziałowa funkcjonuje. Żaden z naczelników nie zgłaszał mi problemów z brakiem takowej. Jeżeli naczelnik WAiB przyszedłby do mnie i powiedział, że nie ma informacji z WOŚ, a potrzebuje takich do wydania decyzji na pewno bym interweniował i może wprowadził odpowiednią procedurę.” i dalej zeznał „Nie wiedziałem o istnieniu tego pisma. Nie miałem też wiedzy że takie informacje nie są przekazywane do WAiB i BAiPP. Naczelnik WAiB nigdy nie informował mnie o takim problemie. Nie dostałem w tej sprawie żadnego pisma z BAiPP.”.

(akta kontroli str. 814-820)

Burmistrz zeznała „Nie wiem dlaczego od 2019 r. żaden z urzędujących Burmistrzów nie zastosował się do zaleceń z tego pisma. Nie posiadałam wiedzy, że takie pismo wpłynęło sześć lat wcześniej.” Odnośnie współpracy pomiędzy WOŚ a WAiB i BAiPP dalej zeznała „Nie mam wiedzy, ale uważam, że współpraca powinna być kontynuowana, a jak nie jest to powinna być podjęta. Pan Zastępca Burmistrza nadzoruje WAiB oraz WOŚ i dobrze by było, żeby przepływ informacji był dobry.”.

(akta kontroli str. 856-873)

Przekazywanie ważnych informacji w ramach komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz zapewnienie informacji na potrzeby realizacji zadań powinno być dokonywane niezależnie od zalecenia BOŚ w ww. piśmie.

(akta kontroli str. 1126-1132, 1570)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie Dzielnicy prawidłowo przed wydaniem pozwolenia na budowę dla inwestycji mieszkaniowych mogących znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko wymagano dołączenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć na terenie Dzielnicy. Dla jednej z sześciu kontrolowanych decyzji nie dokonano sprawdzenia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane w zakresie zgodności projektu zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczących remediacji i postępowania z ziemią z wykopów. Ponadto w decyzji nie określono szczegółowych warunków prowadzenia robót budowlanych w miejscach występowania HZPZ, a także nie określono szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia nadzoru na budowie przez uprawnionego geologa. Mimo zalecenia wydanego przez BOŚ nie przekazywano informacji o PHZPZ i HZPZ występujących na terenie Dzielnicy do

¹³⁷ Były Burmistrz sprawujący funkcję od 22 listopada 2022 r. do 5 stycznia 2024 r.

Biura Architektury i Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Dzielnicy m.st. Warszawy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Uwagi NIK nie formułuje uwag w kontrolowanym zakresie.

Wnioski

1. Wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej w celu zapewnienia:
 - a) realizacji zadań dotyczących identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zgodnie z art. 101d ust. 1 pkt 1-4 ustawy POŚ oraz z § 6-9 rspoz;
 - b) -sporządzania aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zgodnie z art. 101d ust. 7 ustawy POŚ;
 - c) w każdym przypadku sprawdzania przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo budowlane, zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego z wymaganiami ustawy POŚ odnoszącymi się do PHZPZ i HZPZ,
 - d) uwzględnienie w treści decyzji o pozwoleniu na budowę, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane, szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia nadzoru na budowie przez uprawnionego geologa w przypadku możliwości występowania PHZPZ lub występowania HZPZ w miejscach prowadzenia robót budowlanych, a w szczególności robót ziemnych,
 - e) zapewnienie przepływu informacji o PHZPZ pomiędzy jednostkami organizacyjnymi w Dzielnicy i Urzędzie m.st. Warszawy, w trakcie procedury wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę,
 - f) zapewnienie przekazywania informacji o PHZPZ na etapie sporządzania w Urzędzie m.st. Warszawy projektu i aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Warszawy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Środowiska. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 14 października 2025 r.

Kontroler
Małgorzata Szymborska
Doradca techniczny
/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska
p.o. Wicedyrektor
Agnieszka Kołakowska
/podpisano elektronicznie/

Zmian w wystąpieniu
pokontrolnym dokonał:
Paweł Trzaskowski
p.o. Dyrektor Departamentu
Zasobów Naturalnych
/podpisano elektronicznie/